ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 37 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v nedeljo 12. februarja, 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L —, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. Posamezne številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kol. za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podurednіštvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Povojna Bolgarska

V prvem članku pod tem naslovom, ki je bil objavljen pretekli torek, smo orisali nastop Stambolijskega, voditelja bolgarskih kmetov, razvoj političnega režima, ki ga je uvedel, ter pot, po kateri je prišlo do zarote armade in meščanskih strank proti njemu. Poraz in smrt Stambolijskega pa otvarjata drugo dobo zgodovine povojne Bolgarske, kateri posvečamo današnji članek.

Vse mogoče ljudi in vse meščanske stranke je obsegala fronta, ki je tedaj šla proti zemljedelcem in Stambolijskemu. Jedro vsega pa so bili seveda častniki in armada. Armada je imela nalogo izvršiti prevrat, načelniki meščanskih strank pa uspešno izrabiti in ohraniti njeno delo.

V prvih jutranjih urah 9. junija 1923. leta se je izvršil preobrat. V mestih skoraj ni bilo odpora, ali pa je bil le neznaten. Večji odpor pa se je pokazal na deželi po vaseh. Nasprotniki režima Stambolijskega so hoteli doseči z borbo, da bi sploh onemogočili vsako možnost vzpostavitve zemljedelskega režima. Klanje se je vršilo kar navprek in to pred vsem po vaseh.

V srce kmeta se je seveda s tem sejala vedno večja mržnja proti onim, ki so hoteli večino naroda pritisniti popolnoma ob tla. — Nato so prišli zmagovalci s svojim programom: V upravi so namestili svoje ljudi, po večini bivše odpuščene častnike, režimske zakone so razveljavili; kjer je govoril Stambolijski o koristih kmeta, so oni govorili o koristih države in bolgarskega nacionalizma. V šolah se je godilo isto. Vstop Bolgarske v svetovno vojno in sicer na stran centralnih vlad se je tolmačil kot dejanje, ki je samo radi nastopa zemljedelcev slabo končalo. — V glavnem se je delalo na obnovi nacionalnega duha. Davčni zakoni so se začeli svobodneje spreminjati; kapital je z nastopom meščanskih strank dobil zopet prvo mesto.

Marsikatero ustanovo in uredbo Stambolijskega je nova vlada vendar pustila. Ni se dotaknila agrarne reforme, da ne zavrejo proti njej vse kmetske množice. Ohranila je splošno obveznost dela, da s tem zakrije številno vojaštvo, ki ga je držala za brambo proti zemljedelcem in komunistom. Ohranila je isto razmerje do Jugoslavije. Da bi nastopila proti in zavzela druge smernice v zunanji politiki, ni mela poguma, časa, niti moči. Istotako ni hotela izzivati svojih sosed, najmanj pa Jugoslavije, ki jo je smatrala za najmočnejšo sosedo.

V zunanji politiki so bili uspehi nove vlade neznatni. Ker je prišla na površje s pomočjo armade in Macedoncev, to je z orožjem, ji je bilo treba pred vsem ustvariti v svetu dobro mnenje o sebi. To pa ni bilo lahko. Popolnoma ni uspela v tem pogledu še danes. Da bi pa začela politiko v kakem velikem področju ali stilu, ji je bilo nasprotnih premnogo stvari. Pred vsem še vedno močno razgibana notranja borba.

V svrho trdnejšega usidranja ter da podà svojemu udejstvovanju nekak pečat zakonitosti, je nova vlada v jeseni 1923. leta napovedala volitve. Pred volitvami pa je imela še krvave račune z zemljedelci in komunisti. Pod dojmom teh pretresljivih obračunov so se volitve vršile. Naravno, da je v takem položaju vlada dobila večino v «narodnem sobranju — zbornici.»

Volitve pa niso prinesle pomirjenja. Borba se je vršila v bistvu vseskoz že od 1914. leta. Spočetka se je vršila za ohranitev idej, nato za moč in oblast poedinih skupin. Končno pa je prišla na tako stopnjo, da se je vršila za to, da voditelji ohranijo sami svoje glave.

Vsaka taka borba se je po 1923. letu začela v časnikih, prišla je potem teh v parlament, se razširila in razvnela v Sofiji ter končno iz slednje po Bolgarski. Znan je kot žalosten primer atentat v cerkvi sv. Kralja v Sofiji. S tem atentatom pa je bil že nekako dosežen konec borbe, kajti zemljedelci so bili večinoma že uničeni. Postavljeni so bili skupno s komunisti izven zakona. Obsedno stanje, prevzetje vlade in moči po častnikih in Macedoncih, nasilja, nezakonita postopanja, preki sodi in podobno je bilo vse naperjeno proti zemljedelcem. Bilo je vse posledica neverjetnega strahu, ki ga je povzročil atentat. Vsaka pravna uredba je izginila. Gospodarsko življenje je bilo na robu prepada. Vse je bilo že sito krvi, tako opozicija kot vladajoče stranke. V zbornici se je čutilo vedno večje in večje nezadovoljstvo. V tem kaosu je vstala skupina, ki je hotela pravno uredbo, pomirjenje, gospodarski napredek, skupina, ki je hotela zlomiti moč prenapetežev, ki so se najbolj borili proti zemljedelcem. Vodja te skupine je bil Andrija Ljapčev, sedanji predsednik vlade. Ljapčev je naredil velik korak naprej, čeravno je moral vzeti v vlado nekaj zastopnikov skrajnih nasprotnikov zemljedelskega režima. Preuredil je vlado, nehal s preganjanjem komunistov in zemljedelcev, izdal amnestijo za zaprte, dovolil svoboden povrat izgnancem in emigrantom, ki so ušli pred nasiljem. Gospodarstvo je poskušal rešiti in urediti z inozemskim posojilom.

Ljapčev je postavil vlado s pomočjo demokratskega sporazuma, ki se sestoji iz demokratov, ljudske stranke in iz radikalov. Ta kabinet je v Bolgarski edini po vojni, ki je prišel na vlado po kolikor toliko ustavnih načelih. Njegov program bi bil po besedah predsednika samega sledeči: «Naš program vsebuje dve najvažnejši, temeljni točki: pomirjenje države na eni strani in na drugi rešitev težkega gospodarskega in finančnega stanja Bolgarske.»

Kaj se godi danes z zemljedelsko stranko? V glavnem moramo priznati, da so vsaj njeni voditelji spremenili svojo taktiko. Z emigranti so pretrgali vezi. Doma priporočajo, da bi se pozabila prošlost ter da bi se delalo na utrjevanju miru, gospodarskega blagostanja in ugleda stranke same. V zunanji politiki pa so si postavili smernico: «Iskati in dobiti od sosedov Bolgarske za naše sonarodnike prosvetno in cerkveno svobodo ter radi tega delati za tesno zbližanje na osnovi ravnotežja obojestranskih koristi in zahtev. Nadalje, braniti nacionalno čast in državno neodvisnost naroda».

To pač pravijo voditelji. Kako čutijo množice kmetskega življa v Bolgarski, nam danes seveda ni tako očitno. Bistvo vsega je le to: Stambolijski je ustvaril bolgarskemu kmetu prav njegovo ideologijo. Pokazal mu je poti tako v zunanji kot notranji politiki. Dokazal je kmetu, da brez njegovega javnega udejstvovanja država nima bodočnosti. Končno mu je začrtal poti, po katerih pride do svojih življenskih in človečanskih pravic.

Znano je, da je ogromna večina bolgarskega naroda kmetskega stanu, znano je nadalje, da je ta del naroda imel nekoč vlado v rokah, da ta del naroda dozoreva tako kulturno kot politično. Vlade pa, ki hočejo ohraniti mir v raznih državah, se ustvarjajo iz splošnega ljudskega mnenja. Isto se bo sčasoma moralo zgoditi tudi v Bolgarski. Dokler pa to ne bo doseženo, se bo vedno in vedno lovilo v razburkanem boju za skrajnostmi, kar zaželjenega miru ne bo doprineslo.

M. R.

Dodatni prispevki

za sindikalne organizacije

RIM, 11. Davi je bila pod vodstvom državnega podtajnika Bottaija ustoličena posvetovalna komisija, ki je bila imenovana s posebno odredbo načelnika vlade z dne 20. januarja t. l. in ki ima urediti vprašanje sindikalnih prispevkov. Državni podtajnik Bottai je pojasnil v kratkem govoru naloge, katere so bile naložene komisiji, in program, po katerem se bo morala ravnati pri svojem delovanju.

Obvezni sindikalni prispevki ne zadostujejo za kritje stroškov sindikalnih organizacij. Zato bodo potrebni dodatni prispevki, ki pa bodo morali biti pravično in primerno razdeljeni med delodajalce in delojemalce in razne kategorije. Naloga komisije obstoja baš v tem, da pravično uredi vprašanje obveznih in dodatnih prispevkov.

Seja senata

Garancija za izvedbo javnih del v Albaniji

RIM, 11. Po včerajšnji tajni seji, na kateri je senat razpravljal o svojem notranjem proračunu, se je vršila danes popoldne spet javna seja, na kateri je odobrila visoka zbornica brez sleherne razprave mnogo zakonskih načrtov, glasom katerih je bilo treba vzakoniti razne ukaze in odredbe. Pri zakonskem osnutku, glasom katerega sprejema država garancijo za obligacije, ki so bile izdane za izvedbo javnih del v Albaniji, se je oglasil senator Aoton, ki je povdarjal veliko važnost zakona za gospodarski napredek in kulturni razvoj Albanije. «S svojim bratskim sodelovanjem,» je rekel senator med drugim, «bo današnja Italija, katero vodi z občudovanja vredno modrostjo in italijansko genijalnostjo Benito Mussolini, uresničila prerokovanja največjega predhodnika fašizma Franca Crispija, ki si je, zavedajoč se svojega albanskega pokoljenja, vedno želel tesnih zvez med Italijo in Albanijo v korist svobode in neodvisnosti slednje ter v zaščito Italije na Jadranu.»

Po končanem glasovanju je predsednik zaključil sejo.

Statistični podatki

o industrijskih in trgovskih podjetjih

RIM, 11. Kakor je izjavil načelnik vlade pred dnevi v senatu, so do sedaj znani podatki o štetju trgovskih in industrijskih podjetij 90 pokrajin. Iz teh podatkov sledi, da je bilo pri poslednjem štetju naštetih 1 milijon 485.348 podjetij, v katerih je zaposlenih 5,156.655 uslužbencev. Največje število trgovskih in industrijskih podjetij ter tozadevnih uslužbencev šteje Lombardija, in sicer 239.141 podjetij z 1,301.673 uslužbenci. V Julijski Krajini je 33.423 podjetij z 149.047 uslužbenci. V Trstu pride na 1000 prebivalcev 330 oseb, ki so zaposlene pri trgovskih in industrijskih podjetij, v Milanu znaša to število 458.

Odnošaji med Vatikanom in Čehoslovaško

Zasluge mons. Marmaggija

RIM, 11. Glede odnošajev med Cerkvijo in čehoslovaško republiko je priobčil «Osservatore Romano» v svoji današnji številki naslednje obvestilo:

«Kakor doznavamo, je bilo vprašanje mons. Marmaggija efektivno rešeno v popolno zadovoljstvo obeh strank. K temu lahko dodamo, da bo predlagala čehoslovaška vlada predsedniku čehoslovaške republike, naj podari mons. Marmaggiju posebno odlikovanje. O tem je bil že obveščen državni tajnik kardinal Gasparri v posebnem pismu, sestavljenem v zelo prisrčnem in laskavem slogu. To je pravično priznanje zaslug, katere si je pridobil mons. Marmaggi tekom svojega težkega in delikatnega poslanstva v Pragi. Zares je bil on prvi, ki je takoj spočetka predlagal, naj se sklene modus vivendi med sv. stolico in republiko, pa tudi pozneje je vedno vršil svojo nalogo, tako da je bil sv. oče zelo zadovoljen in da mu je v največji meri zaupal. V znak priznanja bo mons. Marmaggi povišan.»

Pred posebnim tribunalom

RIM, 11. Danes se je pred posebnim tribunalom za zaščito države nadaljeval proces proti 12. komunistom iz severno-italijanskih mest. Dopoldne in popoldne je bilo zaslišanih mnogo prič. Razprava se nadaljuje v pondeljek.

Trinajst ranjenih radi eksplozije

NEAPELJ, 11. V neki hiši v ul. Sebeto so otroci iztaknili cev želatine in ker niso slutili, kako nevarno snov imajo v svojih rokah, so se z želatino igrali. Nekdo je prižgal žigico in jo približal nevarni igrači. Nastala je silovita eksplozija; ranjenih je bilo dvanajst otrok, enega pa je skoro ubilo.

Tragedija med konfiniranci

MILAN, 11. «Popolo d'Italia» objavlja naslednjo vest iz Neaplja: V sekciji Mercato je zelo znan krčmar Gennaro Maragliano, nasilen in krvoločen človek, ki je bil radi svojega nič kaj hvalevrednega obnašanja lani konfiniran. Po kratkem prebivanju na otoku Pantelleria je bil odposlan v Ustico. Maragliano je sedaj zagrešil umor proti nekemu drugemu konfiniranca, ki mu je bil v prepiru poškodoval obraz. V preteklem tednu je Maragliano tekom noči, ko so vsi spali, umoril z ostrim bodalom svojega nasprotnika, ki je bil rodom iz palermske pokrajine; bodalo mu je bil zasadil v srce. Konfiniranec, ki je zagrešil zločin, je bil odposlan v drug kraj, zakaj tovariši umorjenega so bili že sklenili, da ga maščujejo.

Preuranjene vesti

RIM, 11. Tiskovni urad fašistovske stranke sporoča: «Vesti, ki so jih priobčili nekateri listi o volilni reformi, odobreni od velikega sveta, so neosnovane. Sistem takšnih fantastičnih preuranjenosti je treba še enkrat obsojati.»

Jugoslovenska vladna kriza

Dr. Perić dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade

BEOGRAD, 11. Danes dopoldne je kralj poveril mandat predsedniku narodne skupščine dr. Ninku Periću. Ko se je ta vračal okrog 10. ure z dvora, ga je obkolila velika množica občinstva, predvsem pa novinarjev, katerim pa dr. Perić ni hotel dati skoroda nikakih izjav. Na vsa njihova vprašanja jim je odgovoril: «Da, dobil sem mandat za sestavo koncentracijske vlade, in to po nasvetu predsednika radikalskega kluba g. Vukičevića.»

Dr. Perić je takoj nato pričel pogajanja z načelniki poedinih parlamentarnih skupin, katere je pismeno obvestil, da mu je kralj poveril nalogo za sestavo nove vlade. Sestal se je z gosp. Vukičevićem, njun sestanek pa je trajal le četrt ure. Njegov razgovor z Radićem, predstavnikom kmetsko-demokratske koalicije, je trajal od 10.15 do 11. ure. Takoj nato se je mandator sestal z Davidovićem. Po tem sestanku je Davidović izjavil novinarjem, da je Perićevo ponudbo za vstop v vlado v načelu sprejel in da sta nato govorila o podrobnostih, o pogojih pa, ki jih mu je stavil, ni hotel ničesar reči. Dr. Perić je imel tekom dopoldneva še sestanek z dr. Hrasnico, predsednikom muslimanskega kluba.

Ob 17. uri se je sestal izvrševalni odbor demokratske unije. Po tej konferenci, ki se je vršila v predsedništvu poslanskega kluba HSS, je Davidović odšel k dr. Periću v predsedništvo narodne skupščine in ostal pri njem do 19. ure. Kasneje je novinarjem dejal, da se je z dr. Perićem razgovarjal glede vstopa demokratske unije v vlado, ter da bo šel dr. Perić, ki je dobil dotlej že vse pogoje onih strank, s katerih voditelji se je pogajal, k načelniku radikalskega kluba g. Vukičeviću. Tako se je v resnici zgodilo. Zvečer pa je bil dr. Perić spet na dvoru in poročal kralju o svojih razgovorih. Kot je po avdijenci novinarjem dejal, bo svoja pogajanja jutri nadaljeval.

Rimski list

o jugoslovenski vladni krizi

RIM, 11. Današnja «Tribuna» posveča svoj uvodni članek krizi jugoslovenske vlade in politike, ki po njenem mnenju navzlic notranjemu pojavu krize same ni notranjega, ampak zunanjega, mednarodnega značaja. Če bi imela kraljevina jasno začrtan in realističen zunanjepolitičen program, na podlagi katerega bi se vztrajno zasledovali veliki interesi države, tedaj bi se znatno ublažil tudi njen notranjepolitični položaj in bi se mnogo lažje medsebojno zbližale različne narodnostne skupine.

«V Beogradu naj ne mislijo,» se nadaljuje članek, «da prijsujemo izredno važnost okolnosti, da živijo v okviru ene same države razne narodnosti, kajti razni separatizmi so bili po našem mnenju premagani z versaillesko pogodbo, ki je znamenje vrhunca politične dekadence moderne Evrope. Radi tega ne verujemo v možnost, da bi se ti mozaiki mogli razviti. Kar ni bilo razbito 1918., se ne bo razbilo več tako zlepa, in to iz raznih vzrokov, kateri bi se morali pač preveč na dolgo razlagati.

«Toda te male države, ki so izšle iz versailleske pogodbe, bodo lahko ohranile nedotaknjen svoj notranji ustroj samo pod pogojem, če ne bodo z njim povzročale škode velikim državam, ki imajo velike in težke skrbi. Če pa hoče ena manjša država, katero pretresajo v njeni notranjosti ostri plemenski in strankarski boji, voditi pri vsem tem pustolovsko zunanjo politiko, se očividno pregrešuje proti onim splošnim zakonom, ki urejujejo življenje narodov in katerih se ne more kršiti nekaznovano.»

Proti koncu se članek glasi: «Jugoslavija ne vodi zunanje politike, ki bi odgovarjala onim stalnim interesom. Ona ne more sprejemati prijateljstva in obveznosti, ki izključujejo druga prijateljstva in druge obveznosti, in to tudi radi tega ne, ker bi to ne bila miroljubna politika. Jugoslavija mora tudi z ozirom na svoj notranji položaj razširiti krog svojih mednarodnih odnošajev in smatrati velike države za one, ki odločajo o miru in vojni, torej tudi o usodi malih držav. Ali tako ali pa bo njeno življenje fatalno pretresel nepričakovan tresljaj, vznemirile težke in nujne skrbi in karakterizirali notranji narodnostni spori, ki se bodo pod vplivom mednarodnih odnošajev države poostrili. Res pa je, da ima Jugoslavija svoj mir takorekoč na dlani, a ga ne mara.»

Pogreb Ljube Jovanovića

BEOGRAD, 11. Danes ob 14. uri se je vršil svečan pogreb pokojnega Ljube Jovanovića, narodnega poslanca, bivšega ministra in predsednika narodne skupščine. Pogreba se je udeležila ogromna množica ljudi. V posebno velikem številu so bili zastopani politiki vseh strank. Vlada in narodna skupščina sta se skoro polnoštevilno udeležili pogreba. Korporativno je bil zastopan radikalski poslanski klub.

Proti ukinitvi jugoslovenskih uvoznih carin na industrijske izdelke

BEOGRAD, 11. Na iniciativo ministrstva za trgovino in industrijo se je vršil danes v dvorani «Jugoslovenske banke» sestanek delegatov industrijskih korporacij iz vse države. Na tem sestanku so se bavili z vprašanjem ukinitve na razne industrijske proizvode. Vsi govorniki pa so naglašali potrebo zaščite domače industrije in so se izjavili proti ukinitvi zaščitnih tarif, kot si jo je zamislil minister za trgovino, obrt in industrijo.

Vladna kriza na Norveškem

OSLO, 11. Kakor je bilo napovedano, je socialistična vlada podala ostavko radi nezaupnice parlamenta. Kakor se predvideva, bo kralj Haakon poveril mandat za sestavo nove vlade voditelju demokratične skupine.

Težka nesreča

v rudniku zlata v Kanadi

MONTREAL, 10. V rudnikih zlata v Hoolinferu je nastala eksplozija, radi katere je bil zasut del rudnika in okrog 40 delavcev, ki so bili zaposleni v rovih, in so bili na ta način živi pokopani. Doslej so našli med kamenjem in zemeljskimi plastmi 4 mrtvece. Rešilni oddelki odkopavajo zaprti izhod z vso naglico.

Glasom poslednjih vesti je nastal v rovih radi eksplozije požar, ki je skoro zabranil vsako rešilno delo. Eksplozija in požar sta nastala baje radi tega, ker se je nenadoma užgal plin, ki se je nabral v rovih. Ni še znano, ali je ona štiridesetorica rudarjev, ki so bili živi pokopani v rovih, še pri življenju, ali je zasul tudi nje strop rovov, ki se je deloma udrl radi eksplozije, ali pa so celo postali žrtve požara.

ZAVOD Dr. BONCINA-FINETTI
TRST-VIA F. FILZI 23-TEL. INT. 48-05
Šjatika
(TRGANJE v KOMU)
ODSTRANJENJE ZAJAMČENO V TREH DNEH
TRGANJE V LASTNI ZDRAVILNICI OD 8.30 - 12.30 in 15.-17.

RYA je originalno mazilo ki odpravi radikalno RYA
KURJA OČESA
Dobiva se v vseh lekarnah, po znižani ceni L 3.—
FARMACIA SPONZA Via Tor S. Piero 19, Trieste

F. SAMOKEC - ŽIBERNA
Trst, Via Cesare Battisti 20, tel. 3841
pere in lika vsakovrstno perilo, čisti kemično in barva obleke

Tedenski pregled

Trst, 11. februarja.

ITALIJA

Zasedanje velikega fašistovskega sveta, o katerem smo že zadnjič rekli, da se ne bo tako kmalu zaključilo, se je tekom tega tedna nadaljevalo. Z ozirom na to, da izide tekom prihodnjega tedna uradno glasilo fašistovske stranke, ki izhaja običajno ob pričetku ali zaključku pomembnih zasedanj in sestankov, bi se dalo sklepati, da se bo zasedanje zaključilo pričetkom prihodnjega tedna.

Na svojih treh sejah, ki jih je imel tekom tega zasedanja, se je veliki svet bavil z vprašanji preureditve poslanske zbornice in senata ter s svojim lastnim položajem v okviru ustavnih organov države. Glede poslanske zbornice je bilo sklenjeno, da se poslanska zbornica docela reformira na podlagi ureditve države, in sicer na tale način:

Novo nacionalno predstavništvo bo štelo 400 poslancev; večino izmed teh bodo predlagale državne konfederacije in predlagane osebe bo potrdil veliki fašistovski svet, manjši del poslancev pa bo izbran izmed predstavnikov organizacij, ki niso včlanjene v sindikalnih zvezah. Pasivna volilna pravica bo z ozirom na starostno dobo neomejena, aktivno volilno pravico pa bodo imeli državljani, ki so dopolnili 21. leto, in družinski očetje, ki so dovršili 18. leto, oboji pa le, če bodo vpisani v volilnih imenikih.

Senat bo ostal v glavnem nespremenjen. Le konstituiranje senata v veliki sodni dvor, v katerega se spremeni senat od časa do časa, ko je treba soditi senatorje, ki so kršili državne zakone, bo odpravljeno. Po novem bo lahko imenovan za senatorja vsakdo, ki je dopolnil 35. leto starosti, po starem jih je namreč moral imeti 40.

Z ozirom na to, da se povodom omenjene reforme poslanske zbornice poveča tudi vloga velikega fašistovskega sveta, se bo moral spremeniti tudi njegov položaj v okviru državne ustave. Glede te spremembe je za enkrat znana naslednja resolucija, ki jo je sprejel veliki fašistovski svet na svoji poslednji seji: «Veliki svet sodi, da je prišel čas, da se z zakonom uredi njegov ustroj, njegovo delovanje in njegov položaj med ustavnimi organi države.»

V torek se je pričelo že napovedano zasedanje senata. Na dnevnem redu tega zasedanja, ki šteje doslej štiri seje, so bili po večini kraljevi ukazi in odredbe, ki jih je bilo treba spremeniti v zakone, in razne interpelacije. Na svoji poslednji, to je včerajšnji seji, ki je bila tajna, pa se je bavil senat s svojim lastnim proračunom. Medtem se je tudi tekom tega tedna pridno pripravljalo zasedanje poslanske zbornice. O tem zasedanju napovedujejo parlamentarni krogi, da bo kratko, da pa se bodo na njem odobrili skoroda vsi proračuni posameznih ministrstev, ki so bili v precejšnjem številu že predloženi zbornici in v ponatisih razdeljeni med poslance. Med zakonskimi osnutki, ki so bili predloženi zbornici, je tudi «modus vivendi», ki je bil, kot znano, sklenjen med Italijo in Francijo pričetkom decembra

minulega leta. Dodano mu je bilo poročilo načelnika vlade, v katerem slednji zatrjuje, da bo tekom prve polovice tega leta sklenjena prava pogodba, glasom katere se bo tudi pravno uredil položaj državljanov in organizacij ene stranke, ki prebivajo odnosno obstojajo na ozemlju druge pogodbene stranke.

V pogledu sindikalnega življenja države je treba omeniti delovno pogodbo za kovinarske delavce, ki je bila sklenjena sinoči in ki velja za vso državo. Pogodba urejuje delavske medsebojne odnošaje in pa odnošaje med delavci in posameznimi podjetji. Na podlagi te pogodbe bo sklenjena cela vrsta pogodb, ki pa bodo veljale za posamezna središča kovinarske industrije.

Posebni tribunal, katerega zasedanje se je pričelo včeraj dopoldne, sodi sedaj dvanajst komunistov, med katerimi je eden Tržačan, eden je z Reke, ostali pa so iz Padove, Benetk in Bologne. Med drugim so bili ti komunisti obtoženi, da so širili med vojaškimi naborniki komunističen list «La recluta», ki je bil tajno tiskan in ki je pozival novince k vstaji proti državi. Proces se tekom včerajšnjega dne še ni zaključil.

INOZEMSTVO

Jugoslovenska vlada je podala v sredo ostavko. Kot znano, so demokratski ministri z Marinkovićem na čelu že nekaj dni prej izročili ministrskemu predsedniku Vukičeviću pismeno ostavko, ki pa takrat ni bila sprejeta. Šele ko se je vrnil iz inozemstva finančni minister Marković z naznanilom, da je dosegel 50 milij. funtov šterlingov posojila pri angl.-ameriški bančni skupini, in ko je Vukičević v torek napovedal, da bo naslednjega dne podal ostavko vlade, ni bilo nikakega dvoma več, da se bo to zares zgodilo.

Kralj je poveril mandat za sestavo nove vlade po vrsti trem političnim voditeljem v Jugoslaviji, Vukičeviću, Radiću in Davidoviću. Prva dva sta ga sprejela, a svoje naloge nista izvršila, poslednji pa mandat ni sprejel. Zahteva jugoslovenske krone je bila, da se sestavi v Jugoslaviji koncentracijska vlada, v kateri bi naj bile zastopane vse stranke in politične skupine. Ko je Radić dobil mandat za sestavo nove vlade, so se pri tozadevnih razgovorih načelniki vseh strank izjavili pripravljene, sodelovati v novi vladi. Le radikali so stavili še posebne pogoje. Zahtevali so, da se poveri vodstvo nove vlade njihovi stranki, ker je najmočnejša stranka v državi. Ta njihov nastop je bil pač umljiv, posebno še, ker se je strankin položaj tik pred padcem vlade ojačil za novo mogočno postojanko, saj je bil radikal oni, ki je poskrbel za kredit 13 milijard 700 milijonov dinarjev.

Posojilo 13 milijard 700 milij. dinarjev, za katero se je dr. Marković dalj časa pogajal v Londonu, se bo uporabilo za stabilizacijo dinarja in za javna dela. Posojilo bo razpisano od časa do časa v več obrokih. Prvi obrok bo znašal 12 milijonov funtov šterlingov odnosno okrg 3 milijarde 300 milijonov dinarjev.

Prav ob 150. obletnici sklenitve prve pogodbe med Združenimi državami in Francijo, ki sta jo podpisala Benjamin Franklin in kralj Ludvik XVI., je bila v Washingtonu podpisana arbitražna pogodba med Francijo in Zedinjenimi državami, ki se je sestavila na podlagi doslej obstoječe arbitražne pogodbe iz leta 1908. in posebnega dogovora iz l. 1914. Pogodba nima veljave za slučaj sporov, ki se tičejo notranjih zadev ene izmed obeh strank, ki se tičejo tudi kake tretje stranke, in za slučaje, v katerih bo Francija vezana na Družbo narodov, Združene države pa na Monroejevo doktrino, ki je znana pod geslom: «Amerika Amerikancem!» Vse ostale sporne zadeve pa se bodo glasom te pogodbe predložile mednarodnemu razsodišču.

Pričetkom tega tedna se je pričelo, kot običajno, z velikim pompom in kraljevim govorom zasedanje angleške spodnje zbornice. Na eni izmed dosedanjih sej je govoril zunanji minister Chamberlain o odnošajih med Anglijo in Ameriko, ki so — po sodbi inozemskih listov — precej neprijateljski. Chamberlainov govor je napravil jako pomirjevalen vtis.

Minister je napovedal pogajanja med Washingtonom in Londonom za sklenitev nove arbitražne pogodbe, v kateri bodo enostavno našteta vsa sporna vprašanja, ki jih bo treba predložiti mednarodnemu razsodišču v rešitev. V drugem delu svojega govora je Chamberlain izjavil, da se mu zdi nemogoča vsaka vojna med Ameriko in Anglijo, ker bi se to niti zdaleka ne ujemalo s politiko katerekoli angleške vlade.

Tekom tega tedna je podala ostavko poleg jugoslovenske tudi grška vlada, to pa radi spora, ki je nastal med dvema ministroma. Novo vlado je sestavil Zaimis.

DNEVNE VESTI

Uspehi borbe z draginjo

Na podlagi podatkov osrednjega statističnega urada v Rimu je položaj gibanja za nižanje cen sedaj sledeči:

1. Od junija 1927. do januarja 1928. so se znižale cene povprečno vsem potrebščinam in na splošno za vso državo od 100 na 92, kar tvori razliko za 8%.

2. V isti dobi so padle cene posameznim kategorijam življenjskih potrebščin povprečno v naslednji meri: stanovanja od 100 na 88 ali za 12%, kurjava in luč od 100 na 92 ali za 8%; hrana in obleka od 100 na 93 ali za 7%; razne druge potrebščine od 100 na 95 ali za 5%.

Če primerjamo padanje cen v isti dobi a v različnih pokrajinah Italije, vidimo, da so se znižale cene v Trstu v najmanjši meri, namreč od 100 na 98.78 ali okroglo le za 1%, medtem ko je zaznamovati največji padec v Bielli, namreč od 100 na 85.49 ali za 15%.

Predavanje o italijanski kulturi v Pragi

Iz Prage nam pišejo:

Na zavodu za italijansko kulturo v Pragi, ki že pet let skrbi za širjenje in poznavanje italijanske kulture na Češkoslovaškem ter za organizacijo vzajemnih kulturnih odnošajev med Italijo in Češkoslovaško, bodo v letošnji pomladi — poleg običajnih predavanj, javna predavanja senatorja dr. Gentileja z rimske univerze in kom. dr. Asquini-ja s padovanske univerze. Poleg tega se bo proslavila stoletnica Pestalozzi-ja s predavanjem, ki ga bo imel dr. Bindo Chiurlo, profesor italijanske literature na Karlovem vseučilišču v Pragi, petdesetletnica Viktorja Emanuela II. in stoletnica Uga Foscolo s predavanji, ki jih bo imel italijanski poslanik v Pragi kom. Gabrijel Preziosi.

Predavanja se bodo vršila v veliki dvorani Karlovega vseučilišča.

Novi urnik za javne lokale

za Trst in tržaško pokrajino

Tržaški kvestor je izdal naredbe, s katerimi se določajo novi urniki za odpiranje in zapiranje javnih lokalov v Trstu in tržaški pokrajini.

Za Trst

Lokali, v katerih se razpečavajo izključno alkoholne pijače (žganjarne, točilnice itd.) in ki nimajo posebnega dovoljenja za prodajanje kave, se smejo odpirati ob delavnikih ob 10. uri, ob praznikih pa ob 11. uri. Vsi drugi lokali, kjer se poleg alkoholnih pijač prodajajo tudi druge stvari, se morejo poleti (t. j. od 15. maja do 31. oktobra) odpreti od 5. uri zjutraj, v času od 1. novembra do 14. maja pa ob 6. uri.

Lokali, v katerih se prodajajo izključno alkoholne pijače, tudi oni, ki imajo dovoljenje za prodajanje kave, se morajo zapreti v poletnem času (od 15. maja do 31. oktobra) ob 23. uri, v zimskem času (od 1. novembra do 14. maja) pa ob 22. uri. Hoteli, restavracije, gostilne, bufeti, kavarne, bari, sladoledarne in točilnice piva se morajo zapreti ob 1. uri po polnoči, ne glede na letni čas. Mlekarne, ljudske kavarne in kuhinje, krčme in beznice se morajo zapreti v času od 15. maja do 31. oktobra ob 23. uri, v času od 1. novembra do 14. maja pa ob 22. uri. Restavracije, gostilne, bufeti, kavarne, bari, sladoledarne in točilnice piva v predmestju in neposredni okolici mesta.

Pred uro otvoritve in po uri zapretja, določeni za lokale, v katerih se prodajajo izključno alkoholne pijače je prepovedana prodaja teh pijač tudi v vsakem drugem lokalu, ki nima posebnega dovoljenja za razpečavanje vina in piva od 8. ure dalje, ob delavnikih, oziroma od 9. ure ob praznikih in po 23. uri v času od 15. maja do 31. oktobra ter po 22. uri v času od 1. novembra do 14. maja. V tem slučaju se imata vino in pivo točiti samo gostom, ki v lokalu obedujejo ali večerjajo.

Ostane v veljavi prepoved glede razpečavanja močnih alkoholnih pijač ob prazničnih dneh in za časa političnih volitev; vendar pa ta prepoved ne velja za hotele in gostilne s prenočiščem, kjer je dovoljeno točiti takšne pijače gostom, ki tam bivajo, a to samo v prostorih, ki niso odprti občinstvu.

Kršitelji teh odredb bodo kaznovani po zakonu.

Za pokrajino

A) Vsi javni lokali v pokrajini (razen občin Trst, Tržič, Postojna in Sežana), v katerih se prodajajo samo alkoholne pijače, a nimajo posebnega dovoljenja za prodajo kave, se bodo morali odpirati in zapirati od danes dalje po sledečem urniku:

Odpiranje ob delavnikih ob **10. uri;**

odpiranje ob nedeljah in praznikih ob **11. uri.**

B) Vsi drugi lokali, kjer se poleg alkoholnih pijač prodajajo tudi druge stvari (mešani lokali) pa se bodo odpirali skozi vse leto ob **7. uri.**

Zapiranje: a) lokali, v katerih se prodajajo izključno alkoholne pijače (z dovoljenjem za kavo ali brez njega)

od 15. maja do 31. oktobra ob **22. uri;**

od 1. novembra do 14. maja ob **21. uri.**

b) hoteli, restavracije, gostilne, bufeti, kavarne, bari (mešani lokali)

od 15. maja do 31. oktobra ob **24. uri;**

od 1. novembra do 31. maja ob **23 uri;**

c) mlekarnice, ljudske kavarne in kuhinje, krčme

od 15. maja do 31. oktobra ob **23. uri;**

od 1. novembra do 14. maja ob **22. uri.**

Pred uro, ki je določena za odpiranje, in po uri, ki je določena za zapiranje lokalov, kjer se prodajajo samo alkoholne pijače, je prepovedano prodajanje alkoholnih pijač po kavarnah, barih, restavracijah itd. Dovoljeno je prodajati le vino in pivo po 8. uri ob delavnikih in po 9. uri ob praznikih in po 23. uri od 15. maja do 31. oktobra, in po 22. uri od 1. novembra do 14. maja, po onih lokalih, kjer se dajejo tudi kosila in večerje(restavracije, gostilne, bufeti), **in sicer velja to dovoljenje samo glede onih oseb, ki kosijo ali večerjajo.**

Ostane v veljavi prepoved prodajanja močnih alkoholnih pijač ob praznikih in na dan političnih volitev, razen po hotelih in prenočiščih, kjer se take pijače lahko podajajo le osebam, ki tam stanujejo. Izvzeti so od te prepovedi tudi lokali, ki niso odprti za občinstvo.

Kršitelji te naredbe se bodo kaznovali po zakonu.

Naredba za Tržič, Postojno in Sežano.

A) Lokali, kjer se prodajajo samo alkoholne pijače, brez dovoljenja za kavo:

Odpiranje:

ob delavnikih ob 10. uri,

ob praznikih ob 11. uri.

B) Vsi drugi lokali, kjer se poleg alkoholnih pijač prodajajo tudi druge stvari (mešani lokali):

od 15. maja do 31. oktobra ob 6. uri,

od 1. novembra do 14. maja ob 7. uri.

Zapiranje:

A) Lokali, omenjeni zgoraj pod A) (in sedaj tudi oni, ki imajo dovoljenje za kavo):

od 15. maja do 31. oktobra ob 23. uri,

od 1. novembra do 14. maja ob 22. uri;

B) hoteli, prenočišča, kavarne, bari in sladolednice:

od 15. maja do 31. oktobra ob 1. uri,

od 1. novembra do 14. maja ob 24. uri;

C) restavracije, gostilne, bufeti (mešani lokali):

celo leto ob 24. uri;

Č) mlekarne, kavarne, ljudske kuhinje, krčme:

od 15. maja do 31. oktobra ob 23. uri,

od 1. novembra do 14. maja ob 22. uri.

Druge določbe (glede ure, ko se smejo prodajati alkoholne pijače) so kot zgoraj glede drugih občin pokrajine. Isto velja tudi glede prepovedi prodajanja.

POROKA

Včeraj se je poročila v Mariboru g.čna Francka Žgurjeva, hčerka znanega pesnika Frana Žgurja, z g. Bazilijem Jerakom. Mlademu zakonskemu paru želimo obilo sreče v novem stanu.

ZA UPOKOJENE ŽELEZNIČARJE

Fašistovsko združenje javnih nameščencev (oddelek za upokojence) sporoča: Vsi oni upokojeni železničarji, ki so prosili za priznanje tretje draginjske doklade, kot je bila dovoljena kolegom iz Tridentinske Benečije na podlagi dekreta min. Credara, so vabljeni, da se v lastnem interesu zglasijo v društvenih prostorih, ul. S. Caterina št. 1. v delavnikih od 10. do 12.30 in od 16. do 19. Upokojeni železničarji, ki prebivajo na deželi, naj se zglasijo pri zaupnikih.

Tajništvo za upokojence uraduje tudi ob nedeljah

Obveščajo se vsi upokojenci, ki prejemajo državno pokojnino, da bo tajništvo oddelka za upokojence uradovalo od danes, 12. februarja dalje tudi ob nedeljah, in sicer od 10.30 do 12.30.

ČEHOSLOVAŠKI KROŽEK V TRSTU

Člani čehoslovaškega krožka v Trstu se bodo sestajali v bodoče vsak četrtek zvečer v restavraciji hotela «Europa».

Kolednice

Naši ljudje pridno segajo po knjigah, ki jim jih je nudila za novo leto književna družina «Luč». Radi tega opozarjamo čitatelje, da se požurijo, ako hočejo še te tri res lepe in važne publikacije:

1.) **Ubegi Uštin,** povest iz goriške okolice, spisal Slavko Slavec.

2.) **Tomek Baran,** povest slavnega poljskega pisatelja Reymonta, prevel France Bevk.

3.) Drugi zvezek zbornika **«Luč»** s sledečimi članki:

J. Wilfan: Politika in etnika.

J. Agneletto: Gospodarsko stanje podeželskega prebivalstva v Julijski Krajini.

A. Širok: Pri naših upodabljajočih umetnikih.

I. Gerbec: Nekaj podatkov o glasbenem življenju po vojni.

A. I.: Hrvatske publikacije.

F. Kleinmayr: Naša šolska književnost.

L. Č.: Dodatek k razpravi: Politična in upravna razdelitev Julijske Krajine za dobo do 30. novembra 1927.

Zbornik prinaša tudi 21 reprodukcij del naših umetnikov.

Knjige se dobivajo pri upravništvu «Edinosti» (Via S. Francesco 20) in po vseh knjigarnah.

Cena vsem trem knjigam L 4.—. Pri naročilih po pošti je treba dodati še 60 stot.

Deset povesti za našo klavirsko mladino.

O Božiču je izdalo pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» Mirkovo zbirko «Deset povesti za našo klavirsko mladino». To je zbirka 10 krajših lahkih skladb v obliki rondoja, katerega prvi in zadnji del je narodna pesmica, srednji pa originalen skladateljev motiv. Mirk je uporabil pri tem sledeče narodne pesmice, po katerih je tudi imenoval svoje rondoje: «O čuku in sovi», «O črnem kosu», «O samotnem potniku», «O barčici na morju», «O rožmarinu», «O rožicah na polju», «O veselem pastirčku», «O škrjančku», «O meglici nad jezerom», «O vojaškem bobnu».

Naš plodoviti skladatelj nam je s tem podal ne-le izborno učno tvarino za našo mladino, ampak tudi izvrstne klavirske skladbe, na katerih najde tudi zrel muzikant svoje zanimanje. Harmonizacija je skoz in skoz moderna in tako originalna, kakor je ni opaziti pri običajnih obdelavah narodnih pesmi.

Slog je skoz in skoz klavirski. Vaja v manj običajnih $^5/_4$, $^6/_4$, $^9/_8$ ritmih bo učencu v veliko korist, označba prstov v pomoč pri študiranju.

Oblika zbirke je jako okusna, cena L 8 — nizka.

Zbirka, ki ne bi smela manjkati na nobenem slovenskem klavirju, se dobi pri Štoki v Trstu in v Katol. knjigarni v Gorici.

Iz našega urada

L. Zadnik - Trnovo: Ako bi pazno zasledoval naš tisk, bi bilo vprašanje nepotrebno, kajti prav v torkovi številki «Edinosti» (7. 2. 1928) smo objavili med brzojavnimi vestmi najnovejše odredbe, katere razveljavljajo vse prejšnje, ki so dovoljevale izseljevanje sorodnikov do tretje stopnje. Načelnik vlade je s posebnimi navodili naročil omejevanje izseljevanja iz države. Po teh navodilih se bodo smeli izseliti samo ljudje, katere so pozvali možje, stariši in sinovi. Poleg tega bo dovoljena izselitev neporočene ali vdovele sestre na poziv brata, in dedov na poziv njihovih nečakov. Ne bo dovoljena izselitev zaročenke na poziv zaročenca ali obratno.

Iv. vd. Žiberna - Griže: Javite nam, kdaj in kje se je predstavil Vaš sin Alojz na nabor.

Marija Strgar - Vrh korena: Za Vas smo posredovali pri tukajšnjem poveljništvu armadnega zbora, naj bi se požurilo na vojnem ministrstvu za izplačilo. Obljubljeno nam je, da bo nakazano neposredno na Vas potom pošte, upamo, do konca tega meseca.

V slučaju zamude obvestite nas.

F. Kainradl - Trst: Pridite čim prej v naš urad.

Matej Uršič - Trst: Pridite ob priliki v naš urad radi informacij v Vaši zadevi.

Katarina Štrekelj - Prosek: Vaša zadeva se je še vedno nahaja v svrho proučitve na finančnem ministrstvu. Smo požurili rešitev.

Mihael Raubar - Vogije: Z min. odl. št. 63587 od 12. decembra 1927. Vam je dovoljena dosmrtna vzdrževalnina v znesku 243 lir letnih, počenši s 1. 22. 1926.

Tržaška zakladna delegacija je tudi dobila pod št. 1032252 nalog izplačevanja.

Franc Kuret - Selce: Z min. odl. št. 46579 od 5. 6. 1926. Vam je dovoljena dosmrtna pokojnina v znesku letnih 729 lir, počenši s 1. 7. 1923.

Tržaški finančni intendanci je bil tudi vposlan plačilni nalog št. 1028318 že 6. 7. 1926. Ako še niste v posesti pokojninske knjižice, obrnite se neposredno na finančno intendanco v Trstu.

Jernej Leskovec - Godovič: Vaša prošnja se nahaja v preiskavi. — Manjkajo še nekatere informacije, ki so bile zahtevane v preteklem mesecu.

Urša vd. Žagar - Bazovica: Vaš dokument smo vložili na pristojnem mestu in požurili rešitev.

Marija vd. Dožjot - Miliče: Vaš rekurz se je nahajal dne 18. 1. 1926 na generalnem pravdništvu; od 19. 11. 1927. nadalje pa na vojnem ministrstvu, kjer ima višja zdravniška komisija izreči svoje mnenje.

Mihael Mezulič - Premantura: Odgovorili smo Vam že pod tem naslovom, danes dostavljamo, da smo iskali tudi na računskem dvoru, a tudi tam ni sledu o Vaši prošnji. Ko ste leta 1923. vložili prošnjo, kam ste jo naslovili? Kako odposlali? (priporočeno? potom županstva?)

Ker je rok za vlaganje novih prošenj že zdavnaj potekel, Vam preostaja samo še ena pot: obnoviti prošnjo, jo opremiti z vsemi predpisanimi dokumenti, priložiti; se razume tudi potrdilo o pravočasno vloženi prvi prošnji (potrdilo Vašega županstva ali poštno potrdilo). Na vsak način pa, pridite v naš urad za podrobnejša navodila.

Mihael Dolgan - Čepno: Vaša zadeva se nahaja v preiskavi; manjkajo še podatki o Vašem ekonomičnem stanju.

A. Rijavec - Mon.: Občina sme tirjati družinski davek ali davek na najemninsko vrednost, katerega plačajo vsi: bodisi najemniki ali hišni posestniki. Z uvedbo dopolnilnega, progresivnega davka v korist države, je bila občinam začasno dovoljena davčna naklada na ta dopolnilni davek. S tem pa sta bila ukinjena družinski davek in davek na najemninsko vrednost, ker oba sestavljata davek na premoženje, pa potemtakem bi davkoplačevalec plačal dvakrat isto pod drugim imenom. Toliko glede pravne strani, kar se odmerjanja tiče, pa pridite ob priliki v urad. **Tajništvo.**

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 10. februarja 1928.

Rojeni: 12 (od tem 1 mrtev);
mrtvi: 12;
poroke: 1.

Iz tržaškega življenja

Tramvaj podrl tramvajskega uslužbenca

Ko je 57-letni tramvajski uslužbenec Josip Pečenko, stanujoč v ulici S. Marco, št. 35, včeraj predpoldne trosil pesek na tračnice v bližini tramvajske postaje v Škednju, ga je zadel in podrl tramvajski voz št. 162, ki je privozil za njim. Čeprav je zavirač Iv. Gava naglo ustavil, je bil vendar sunek tako hud, da si je Pečenko pri padcu zlomil dve rebri in se precej hudo pobil po glavi in rokah. Nesrečni mož je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nakar je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti približno mesec dni.

Nezgoda pri delu

Včeraj popoldne okoli 16. ure se je v lonjerskem kamnolomu odkrušila velika skala, se prekotalila po strmem pobočju ter pri tem dregnila 27-letnega podajača Alojzija Druskoviča, stanujočega v Lonjerju št. 253, ki je kopal tam blizu in se ni utegnil umakniti. Fant je zadobil precej hudo poškodbo na levem boku. Z avtomobilom rešilne postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek.

Milijoni, ki peljejo v opazovalnico

Že več dni je čevljar Emanuel G., stanujoč v ulici Molin grande št. 34, kazal znake duševne abnormalnosti. Neprestano je govoril o neki ogromni dediščini, ki da mu jo je zapustil neki sorodnik v Ameriki, in zraven je venomer tožil, da ga hočejo razni sleparji oropati te dediščine, ki znaša — seveda po računih njegovih bolnih možganov — več milijonov dolarjev. Včeraj popoldne se je začel nesrečni čevljar tako hudovati nad svojimi namišljenimi sovražniki, da so njegovi domači morali poklicati na pomoč uslužbence družbe Treves, ki so spravili norca v bolnišnico za umobolne pri Sv. Ivanu.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Pastirski list goriškega knezonadškofa njegovim vernikom.

Prevzv. knez in nadškof goriški dr. Frančišek Borgia Sedej je te dni poslal med vernike svoje nadškofije pastirski list. Pastirski list je namenjen postnemu času, dobi molitve in zatajevanja. ...«Zato sem namenil letos» — pravi prevzv. knezonadškof — «govoriti ne o perečih političnih, cerkvenih, socialnih ali družabnih vprašanjih, ne o hibah moderne vzgoje in šole, ne o dobrih ali slabih društvih, ne o tisku, ne o krivičnem nacionalizmu, tudi ne o katoliški akciji, dasi je toli potrebna in priporočana, ampak govoriti hočem o zveličavni krščanski kreposti, o zatajevanju samega sebe.»

Inž. Josip Rustja odložil uredništvo «Gospodarskega lista»

Inž. Josip Rustja je odložil uredništvo «Gospodarskega lista», ki ga izdaja Zadružna zveza in kateri bo najbrže v kratkem prenehal izhajati.

Kdor hoče kaj zastaviti na Montu

Zapomnijo naj si vsi oni, ki so tako nesrečni ali srečni, da morajo in da imajo kaj zastaviti na goriškem Montu — ali ki hočejo zastavljeno stvar dvigniti — da se morajo pri tem legitimirati bresposebno z osebno izkaznico ali s kakim drugim enakoveljavnim dokumentom.

Kolonialni vzorčni sejem v Tripolisu

Kot je znano, se bo vršil od 15. t. m. do 22. marca t. l. kolonialni vzorčni sejem v Tripolisu. Kot iz drugih pokrajin, se bodo tudi iz Goriške napotili na ta vzorčni sejem tisti, ki se za stvar zanimajo. Skupno potovanje organizira poljedelska federacija v Gorici. — Kdor se izleta udeleži, naj se požuri. Skupno potovanje bo na vsak način v precejšnji meri olajšalo potne in ostale stroške.

Podpisovanje posameznih kolonskih dogovorov

Pod poverjeništvom pokrajinskih zindikatov in pokr. poljedelskega udruženja se nadaljujejo podpisovanja posameznih kolonskih dogovorov v Brdih. Kot čujemo, bodo tekom tega meseca podpisovanja kolonskih pogodb gotova v vsej briški coni. Do sedaj so se že uredile najemniške zadeve med koloni in grofico Bagner, Leopoldom Torošem, dediči Sfiligoj, župniščem v Biljani in Antonom Zucchiatti-jem.

Vrana vrani ne izkljuje oči, človek človeku bi jih.

Navadno se manjše praske in podobno med sosedi in znanci doma poravnajo in ne prekoračijo domačega plotu, včasih pa kaka debela tudi zaide med svet. Te dni se čuje o nekem Jožefu Bizjaku, kako je na cesti med Branico in Vipavskimi Gaberjami srečal nekega Franca Terčelja in Franca Kodeljo iz Budanj. Pa se že niso mogli prav lepo gledati, kajti iz ne vemo kakšnih razlogov je nastal med njimi prepir, ki bi se bil na koncu kmalu spremenil v pravo tepežko s krvavimi posledicami. Vmes je namreč posegla tudi sekira, ki bi bila kmalu storila svojo tragično in usodno dolžnost. Toda Bizjak, ki je bil v tem slučaju urnih nog, je odnesel pete in se zatekel pred sekiro k orožnikom. Potem so imeli ti besedo, pa jo bodo predali sodnikom. Konec dramatičnega prizora se bo izvršil na zatožni klopi.

Koliko rojenih, koliko mrtvih in koliko se jih je poročilo v januarju t. l. v Gorici.

V januarju tega leta je bilo v Gorici rojenih 77 otrok, izmed katerih 39 moških in 38 žensk. — Umrlo jih je 72. Porok pa je bilo 11.

Odprte lekarne

Danes, v nedeljo, dne 12. febr., bodo odprte v Gorici sledeče lekarne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden: lekarna Kürner, Corso V. Em. III št. 4; do ene ure popoldne pa lekarni Cristofoletti, na Travniku št. 14, in Ciubich, via Rabatta št. 18.

V bolnišnico so jo pripeljali

Zeleni križ je prepeljal v goriško bolnišnico neko Jožefino Švagel iz Štanjela na Krasu. Pobila se je precej močno po čelu, po glavi in po rokah.

Iz tržaške pokrajine

IZ SEŽANE

Dne 23. I. t. l. je bilo na trgu 579 glav živine, in sicer: 381 glav goveje živine, 51 konj in 147 prašičev. Pri goveji živini nespremenjene, isto teletom in prašičem. Kupčija dobra. Prihodnje tržne dneve se bodo prodajala tudi raznovrstna sadna drevesa. Prihodnji tržni dan bo 13. februarja t. l.

Reška pokrajina

TRNOVO

Na naslov poštnega ravnateljstva v Trstu imamo že več časa poročati, da ima «Edinosta» čudna pota. Večkrat jo dobimo prepozno — eden, tudi dva dni pozneje —, drugič je sploh ni. Nerazumljivo je, da gre tolikokrat mimo naše postaje v Reko.

Prerokovanja o hudi zimi ne veljajo za naše kraje. Imamo sicer že več tednov nestalno vreme — a mraza ni. Dnevi so mili. V zelo solnčnih legah silijo na dan prvi oznanjevalci Vesne. Okrog Podstenjška, ki ga redni bralci «Edinosti» poznajo, se že dobe zvončki, trobentice in tudi kaka vijolica. Brzo teče čas in vsi tožijo, da ni več tednov in mesecev. Ni leta da nimajo več «zica», tako ugotavljajo mladi in stari, gospodarji in gospodinje. Svet je baje zavzel drugo krožno smer. Mogoče pa je temu kriva naša nestrpnost, neprestane skrbi, razmišljanja, ne-

uteha želj in enako. Vsekakor zanimivo psihološko vprašanje, če se tudi drugod svet tako naglo suče kot pri nas.

PREM

Grad in še kaj.

Malo je tako romantičnih vasi kot Prem. Kopa na lepem skupaj stisnjenih hiš, grad in lepa cerkev narede izreden vtis, ki nas nehote pomakne v srednji vek, ko je graščaku pokorni valpet z bičem pokoril kmete sužnje, katerih pravica se je imenovala-dolžnost. — Tudi tukaj so si mogočneži zbrali primerno mesto: s tega roba so videli po vsej svoji posesti. Tudi je bil grad dobro naravno zavarovan. Sicer pa je bil sam trden. — Stolp pred obzidjem, vnanje zidanje, notranje zidovje, na severni in vzhodni strani čez 2 m debel zid — vse spominja na nekdanjo trdnjavo. Kdaj je grad nastal,kdo ga je zgradil, ali je bil kdaj v nevarnosti — vse to ni znano. Ustno izročilo govori, da so trije s Češkega došli bratje sezidali tri graščine: v Senožečah, Ravnah (pri Šmihelu) in na Premu. Zgodovinar Valvazor piše, da je bil leta 1313. g. Egtes iz Ravn (von Raunach) posestnik te graščine. V l. 1499. je bil g. Volf iz Dornjega grada (Oderburg) tukaj stotnik. Nato je imel graščino neki Bernardin iz Ravn (1521.), nakar je ta postala lastnina deželnega kneza, dokler je ni neki avstrijski vojvoda zopet odstopil gospodu iz Ravn. Po ženitvi je prišla na grofa Poscia, c. kr. dvornega administratorja. Za tem so imeli graščino knezi Ferdinand (sin prejšnjega), Karel, Franc in dr. Nad vrati graščine je tudi grb Hallerjev. Zadnji gospodarji so bili Poscia, na kar se je premoženje razprodalo. Grad je sedaj last nekega Tržačana.

Prvotna cerkev je bila zidana okrog 1613., saj je v cerkev vzidana plošča z grbom in napisom: «Des V. Alten Al Štizzer dis Gothaus Begrebnis alda Adelichen Geschlecht Hern von Oberburk ano 1633.« Nad cerkvenimi vrati je letna številka 1658. Nova cerkev sv. Helene na Premu pa je bila zgrajena 1866.

Ljudska šola je stara 100 let. — Zanjo se je potegoval takratni vikar Peter Aleš, ki je bil tudi začetnik sadjarstva in vinarstva na Premu. Med raznimi učitelji je bil tudij tudi Filip Kette, oče pesnika Dragotina Ketteja.

Tukaj je bila nekdaj sodnija. — Okrog l. 1840. pa so jo premestili v Bistrico. Še kroži spomin na nekdanjo «Krvavo rihto», o kateri so do zadnjih časov pričali tudi prostori in naprave v gradu.

Znamenit je tudi zidan most čez Reko, ki ga je dal zgraditi knez Karel Porcia l. 1694. Knez Franjo Ser. Poscia ga je obnovil l 1808. Ko ga je bila Reka odplavila, ga je l. 1824. zopet zgradil.

Poprej so se tukaj precej bavili s strojarstvom in krznarstvom. — Že zgodaj pa so se zavzeli za sadjarstvo in tudi vinogradništvo; zadnje je je večinoma opuščeno. Ni treba omenjati, da je naš glavni pridelek - sadje. Sedaj pa se gospodarji vedno bolj zanimajo za govedorejo, ker je treba sredstev za dnevno potrebo, drugih dohodkov pa ni.

Znanost in umetnost

Jules Verne

(K stoletnici njegovega rojstva.)

Te dni obhaja francoski narod stoletnico rojstva svojega, ne samo med mladino, ampak tudi med odrastlimi zelo priljubljenega in morda najbolj čitanega pisatelja Julesa Verneja. K temu slavju se pridružuje Francozom ves ostali svet, zakaj pisateljevo ime je zaslovelo daleč preko mej domovine, in ni ga skoraj jezika, v katerega bi njegova dela ne bila prevedena, da, ni ga skoraj človeka, ki je količkaj načitan, ki bi ga ne bil že bral, ali vsaj slišal o njem.

Jules Verne je bil rojen dne 8. februarja leta 1828. v Nantesu. Sprva je študiral v Parizu pravo, a se je brez dvoma že zelo zgodaj posvetil naravoslovnim študijam. To lahko spoznamo iz tega, ker je že njegov prvi roman, ki je iz.el leta 1863., obravnaval naravoslovne snovi. Roman se je imenoval «Pet tednov v balonu». Doživel je velik uspeh in priboril pisatelju znatno ime. Verne se je nato posvetil drami in spisal več komedij in opernih besedil. V drami ni žel toliko uspehov, zato jo je kmalu zapustil in se posvetil romanu.

Tip njegovega romana je fantastični naravoslovni roman. Svoje čitatelje je vodil na razne vožnje, polne nenavadnih dogodivščin, toda vse fizikalno motivirane. V vrsti romanov nas je popeljal v kraje, ali bolje rečeno, v prostranstvo, kjer človek še ni bil in nikoli ne bo, jedva človeška domišlija se mu upa slediti v vrtoglave daljave vsemirja. V svoji drznosti je poletel na mesec, napravil je izlet okrog lune, da, šel je deset tisoč milj pod gladino morja; tudi to mu ni zadostovalo: prodrl je tudi v sredino naše zemlje. Drznil se je na led severa, v snežene pokrajine Mont Blanca in skozi žareči solnčni svet.

Vsa ta potovanja je opisal tako, da je čitatelj imel vtis, da so pod gotovimi pogoji mogoča, ob enem pa je seznanjal bralce na zabaven način z naravoslovnimi zakoni, ki niso bila njegova fantazija, ampak jih je pisatelj dobro proučil. Čitatelj ni imel samo zabave, ampak tudi znanstvene koristi. Ni mogoče tajiti, da je znal pisatelj resno znanje izborno pretkati z nitmi umetniške fikcije.

Vseh njegovih del je veliko število, celih štiriintrideset zvezkov. Slovenci smo dobili svoj čas, kolikor mi je znano, le prevod knjige«Potovanje okrog sveta v 80 dneh» — knjige seveda ni več — in pred par leti roman «Carski sel». Imamo sicer še par manjših prevodov, (Mojster Caharija, Kaj si je izmislil doktor Ox), ki jih je pa jedva vredno omenjati. Nekatera njegova dela so prirejena za oder. Tudi film se je bogato poslužil pisateljeve bujne fantazije. Naj omenim med drugim le film «Carski sel», ki ga po pravici lahko prištevamo med najboljše filme.

• • •

Kaj pa je z Julesom Vernejem in nami?? Ali ga poznamo? Izmed našega izobraženstva je malo kdo, ki bi ga v svojih dijaških letih, ko se je prikopal v znanje tujega jezika, vsaj deloma ne bil bral. V poplavi «robinzonad» in «indijanarić» je bil visoka duševna hrana.

Mnogoterim našim čitateljem ni znan, ali komaj po imenu. To pa radi tega, ker smo ga tako malo prevajali. Tudi meni je malo znan. Spominjam pa se natančno, kako globoko me je dojmila njegova knjiga.

Hodil sem še v ljudsko šolo, ko sem požiral vse knjige, ki so mi zašle v roke. Imel sem že takrat bogato knjižnico, če pomislim, da so mi bile učiteljeve in župnikove knjižne omare na stežaj odprte, v kolikor so bile knjige vsebinsko zame primerne. Seveda, teh ni bilo toliko, da bi po par letih ne bila nastala občutna suša, in sem le s težavo iztaknil v obeh knjižnicah še kaj takega, kar me je moglo zanimati, in mi ni radi mladosti ni bilo prepovedano.

V eni izmed kriz, ko nisem imel kaj brati, je iztaknil moj učitelj knjigo: «Potovanje okoli sveta v osemdesetih dneh». Še danes se je spominjam. Bila je stara, na hrbtu razcefrana knjiga, njen ovitek temnozelene barve, na njem so bili naslikani prizori iz povesti in tudi Jules Verne sam. Zanimivo je, da tega človeka nisem imel za Julesa Verneja, ampak za glavnega junaka povesti, in mi je njegova špičasta brada neznano ugajala. Zdi se mi, da je bila to knjigo izdala «Slovenska Matica» v prvih letih svojega obstanka, a se natančno ne spominjam.

Knjiga je bila zame neprimerno velik užitek. Menda do tedaj razen «Robinzona» nisem prebral še nobene knjige dvakrat, to sem prebral. Na to knjigo in na «Robinzona» sem se spomnil pozneje enkrat, ko sem čul od znanega pisatelja besedo: «Knjiga, ki ni vredna, da jo dvakrat bereš, tudi ni vredna, da jo bereš enkrat». Vendar takrat še nisem vedel, da je spisal «Potovanje okoli sveta» Jules Verne, zakaj otroci in preprosti ljudje ne gledajo, kdo je delo napisal, ampak, kako je napisano, ni jim mari pisatelj, mari jim je vsebina. Ko sem izvedel za ime Jul. Verneja in da je «Potovanje» njegovo, sem pomislil na neprimeren užitek svoje mladosti in sem si v hipu ustvaril sodbo o njem — po njegovi vsebini, ne po obliki, ki je takrat še nisem mogel razumeti.

Kakšna je ta knjiga po obliki, sem imel priliko spoznati ob drugi priliki. Ko smo v goriških zaporih hodili ostriženi in neostriženi gostje zamrežene hiše po dvakrat na teden v šolo, nam je učitelj bral uro za uro po eno poglavje iz te knjige. V neznosnem dolgočasju ur je bilo to branje oddih in najslajše opravilo. Radi tega sem poslušal z zanimanjem in sem ga neizmerno užival. Spoznal sem, da je bil Jules Verne velik mojster opisovanja, ki je visoko nadkriljeval moderne pisatelje avanturističnih romanov, ki pisateljevanja ne jemljejo resno in pišejo bolj za denar kot radi zvanja.

Priznati moram, da poznam Julesa Verneja samo po tem delu; v slovenščino ga niso prevajali, ko pa se mi je odprl v drugem jeziku, sem si domišljal, da sem mu že odrastel. Mnogoteri izmed naših ljudi so ga brali v svojih dijaških letih v nemščini; to so bili njih prvi romani, ki so jim bogatili jezik in so jih ob enem igraje vpeljali v osnovne pojme naravoslovja. Zato pa se je zahvaliti vabljivemu načinu opisovanja, s katerim pritegne pisatelj čitatelja nase, in ga ne spusti več iz rok.

Na tem mestu moram ob stoletnici velikega pisatelja izreči le grajo in obžalovanje, da so se slovenski prevajalci in založniki tako malo ozirali na njegova dela. Naše mladinsko slovstvo je baš v tem oziru zelo pomanjkljivo. Odraščajoča mladina, ki bi segla baš po takih delih, nima kaj brati. Da bi tudi preprosto ljudstvo rado seglo po njeg. delih, še praviti ni treba. Spominjam se samo njegovega romana «Carski sel»; menda je malo romanov, po katerih bi bili ljudje v toliki meri povpraševali, ko se je raznesel glas o njem. Če v eni sapi prevajamo Jacka Londona, ki zaostaja za Julesom Vernejem, če smo imeli celo dvojne prevode slavnega «Tarzana», bi se bili morali pač spomniti nekoliko bolj tudi na starega Verneja, ki po krivici uživa sloves, da je samo za otroke.

France Bevk.

LJUBLJANSKI ZVN

«Ljubljanski zvon» je stopil v svoje 48. leto. Januarska številka prinaša naslednjo vsebino: Pozdrav Antonu Župančiču; Ivan Albreht: Čez sto let. - Mladi dnevi; Jože Pahor: Serenissima. (Dalje prih.); Anton Novačan: Celjska kronika: Herman Celjski; Igo Gruden: Iz knjige «Manja»; Rudolf Kolarič: Miklošič Franc. (Dalje prih.); Fran Eller: Doma. - O kresu osemnajstega; F. Sologub: Slaj: še ko strup; Karlo Kocjančič: Socialni motiv v Župančičevem pesniškem delu; Knjivevna poročila; Kronika; Portret O. Župančiča.

BORZNO POROČILO

Trst, 11. februarja 1928.

Amsterdam 758-764, Belgija 261-265, Francija 74.10-74.40, London 91.96-92.16, New York 18.83-18.89, Španija 318-324, Švica 362.60-364.50, Atene 24.75-25.25, Berlin 448-454, Bukarešt 11.40-11.80, Praga 55.90-56.20, Ogrska 327.50-333.50, Dunaj 263.25-269.25, Zagreb 33.10-33.40.

Uradna cena zlata (10. II.) 364.53; vojnoodškodn. obveznice 74.60.

Francka Žgur
Bazilij Jerak
geometer
poročena
Podraga-Maribor.

ZAHVALA

Tržaški sorodniki po pok.
VALENTINU ŠKRL
v Ajdovščini se zahvaljujejo vsem obč. članom, posebno pa pevskemu zboru.
Trst, 12. II. 1928. 215

POSLANO*)

ZAHVALA

Zavarovalnici L'Union in g. A. Ravniku **v Gorici — Via Barzellini 2** za takojšnje in pravilno izplačilo moje požarne škode.
(214) **Peter Gorjan - Vogersko.**

*) Za članke pod tem naslovom odklanja uredništvo vsako odgovornost.

MALI OGLASI

S 15. februarjem se bodo odprli v šoli Berlitz, Piazza Ponterosso 2, tel. 44-82, novi skupni tečaji z razredi po največ 10 gojencev. Hrvatsko, angleško, francosko, nemško, špansko, italijansko. L 20.— mesečno. 31

RVAS (feca) tvrdke «Società Ligure-Lombarda» je najboljši radi svoje moči, izdatnosti in kakovosti. Išče-jo se preprodajalci za Sv. Lucijo, Tolmin, Kobarid, Grahovo, Idrijo. Pojasnila daje Agencija v Trstu, Piazza Scorcola 3, telefon 32-35. 154

TRGOVSKI pomočnik s prakso v trgovini z mešanim in kolonijalnim blagom, išče službe. Cenjene ponudbe pod «Trgovski pomočnik» na tržaško upravništvo. 147

PRILIKA, prodam ovratnico dihur novo, platnene rjuhe, hišno perilo itd. Ogledati zjutraj. Naslov pri tržaškem upravništvu. 148

KROMPIR, semenski «Rožnik», ameriški, in «Ida» se dobi po L 90 kv. pri Dominiku Tence, trgovcu v Sv. Križu pri Trstu. 150

MEBLIRANO sobo, pripravno za dva brata ali mladeniča, tudi sobico, odda slovenska družina v podnajem. Via Ant. Stoppani 5, II., desno. 151

PETROLEJKA, samovar in okvir prodam za polovično ceno. Via Tesa 33, I. 152

POSICO z nekaj zemljiščem v bližini Gorice vzamem v najem, plačam L 500 v naprej. Ponudbe pod «Hišica» na tržaško upravništvo. 153

HIŠA z zemljiščem v Renčah se proda. Poizve se v Gorici, Via Ascoli 25, II., Arčon. 155

SOBO dobi pošten delavec, na željo tudi hrano. Via dell'Istria 77, III., Srebot. 156

MEHANIK šofer išče službe v mestu ali na deželi. Naslov pri tržaškem upravništvu. 157

KROMPIR za seme, zgoden, rdeč, ameriški, prodaja Novič, via Udine 3 (ex Belvedere). 158

VELIKA likvidacija kuhinjskih potrebščin iz emajla ali aluminija, kozarcev, jerbasev itd. Via Roma 21. 159

SOBA, mirna, solnčna, se odda. Naslov in cena pri tržaškem upravništvu. 161

PRODAM pohištvo s kuhinjo in sobo radi selitve. Via S. Michele 25, vrata 6. 162

POŠTENO priletno žensko, veščo kuhanja, sprejme takoj družina dveh oseb. Predstaviti se od 1—1.30. Rojan, V. Moreri 126, pritličje. 163

PRODAM radi selitve švicarsko kozo brejo zadnje dni, drugo z majhnimi 8 dni, (kletko z par kanarčki L 100). Via Viccolo Fortunato 7. Gretta. 164

SPECIJELNO tlakovanje teras, mozaika, ornamentalnih ploščic iz umetnega kamna in dekoracij. Oristide Gualco, Via S. Servolo 1, tel. 13-06. 165

PENZIJONIRANE s kapitalom L 5000 se prevzame v oskrbo do smrti. Naslov pri tržaškem upravništvu. 166

ŽENITNA PONUDBA. Katera gospodična s trgovino ali s premoženjem bi hotela osrečiti inteligentnega 29-letnega mladeniča, čedne zunanjosti, dobrega značaja in srca, a brez premoženja. Tajnost zajamčena. Samo resne ponudbe pod «Sreča» na tržaško upravništvo. 160

V BAZOVICI spuščam merjasca za pleme. — Križmančič Andrej.

VEČ TISOČ trt cepljenih na angleški način prodaja Franc Juren, Vojščica 53, p. Komen. 100

KROMPIR TOLMINSKI, semenski izbran «Ida» prodaja v vsaki množini L. Širca, trgovec v Dutovljah 123

KMEČKI družini oddam v najem posestvo v Vodicah v Istri. Odstopi se tudi pod drugimi pogoji. Pismene ponudbe pod «Posestvo» na tržaško upravništvo. 138

KROMPIR «kamnik - oneida» v večjih množinah proda Manfreda, Volzana. 146

ČEVLJARSKI vajenec se sprejme. Via Commerciale 29. 144

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse kraje. Cene ugodne. Tvrdka G. Dollinar, Via Ugo Polonio 5, Trst. 1452

POZOR! Velika zaloga vseh mrtvaških potrebščin. Krste za odrasle od L 60 naprej; krste male od 15 L naprej. J. Saksida, Dornberg 16

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Hladis, via Madonnina 10, II. 141

BABICA sprejema noseče. Govori slovensko. Bodulich, Madonna del Mare št. 19, II. 139

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 18

Okrajna posojilnica v Kobaridu
reg. zadr. z neom. zavezo
vabi na
32. redni občni zbor
ki se bo vršil
dne 1. marca 1928, ob 2. uri pop. v posojilniških prostorih
s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora.
2. Poročilo načelništva.
3. Poročilo nadzorništva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1927.
5. Volitev načelništva.
6. Volitev nadzorništva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ki bo sklepal veljavno ne glede na število navzočih zadružnikov.

KOBARID, 8. februarja 1928.
(216) NAČELNIŠTVO.

Zahtevajte originalno steklenico!
Acqua dell' Alabarda
vsebuje kinin, kije dobro sredstvo proti izpadanju las, in čisti glavo
LEKARNA CASTELLANOVICH
LASTNIK F. BOLAFFIO
TRST - Via Giuliani 42 (Sv. Jakob) - TRST
GORICA - Fiegel, Via G. Carducci 9 - GORICA

Kadim mnogo
in zato me boli glava in se počutim slabo. Vzamem pa tablice
ASPIRINA
ki so popolnoma neškodljive srcu, ker sem prepričan, da mi odstranijo v najkrajšem času take bolečine.

Ne kupujte posameznih tablic, ampak vedno originalne cevčice „BAYER" z 20 tablicami ali pa ekonomični zavitek „BAYER" z 2 tablicama.

Zobozdravniški ambulatorij
Trst, Via Settefontane 6
od 9-13 in od 15-20
ob nedeljah in praznikih od 10-12.
Deželani dobijo popust za potne stroške.
Ljudske cene. 122 Ljudske cene.
182 Olajšano plačevanje.

NA OBROKE
Obleke, paletots, dežni plašči, tkanine, perila, platno, dežniki, gilets, volneni pulloverji, blago velour i. t. d.
Znižane cene! Pogoji ugodni!
Via Roma 3, III. nadstropje

TOVARNIŠKE CENE!
PELKARA
Prvovrstna, zajamčena kvaliteta.
POTREBŠČINE
za
kovače, mehanike in mizarje
samo pri
PELLER, KAHAN & C.
d. z o. z.
Trst, Via S. Nicolò št. 12
Lastna skladišča v Prosek in Kolovratu
TOVARNA REMSCHEID - NEMČIJA

„OLD ENGLAND"
Trst — Corso V. E. III. 26
Izdelane obleke in po meri.
Specijaliteta črnih oblek.
Tu- in inozemsko blago.

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (11)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

— Da! Toda istočasno z lepim izgovarjanjem seje ta golazen, ki se je priklatila k nam iz vseh mogočih tujih dežel, v duše naših otrok ravnodušnost do vsega, kar je rusko, in versko mlačnost, — je trpko dostavil svečenik.

Kneginja mu je v nasmešku zagrozila s prstom.

— Ne bodite tako nestrpni, oče Nikander. Toda zapomnila si bom vse, kar ste mi rekli in ostanem zvesta Veriginu, ki ga vi ščitite. Zdaj grem sprejemat Nemca, prej pa vam dam še listek za oskrbnika. Pogovorite se z njim in pridite k zajutreku.

Nemirno je Moric pričakoval, kdaj vstopi kneginja v majhno sprejemnico, kjer sta čakala s stricem. Vkljub Libermanovemu prigovarjanju, naj bo miren in bolj samozavesten, ni mogel potlačiti svoje razburjenosti. V tistih časih, ko je nosil gostom zelje s slanino in vrčke piva, snažil čevlje ali umival pri vodnjaku posodo, mu niti njegov gospodar ni prožil roke; tu pa bo moral govoriti s pristno kneginjo. Z mrzlično nestrpnostjo je v duhu ponavljal Šmauljeve nauke, ko je vstopila Olimpijada Arkadjevna Repjeva je pozorno ogledovala nemška gosta, ki sta se globoko priklonila, in v njenih očeh se je zabliskalo prijetno presenečenje. S prijaznim nasmeškom je odzdravila s pokimom glave ter ponudila stricu in nečaku stole.

Liberman je začel govoriti z neverjetnim poudarkom, opisal je Moriceve vrline in rekel, da je dovršil visoke šole, da je po svoji izobrazbi in po svojem značaju popolnoma sposoben za mesto vzgojitelja, za katero je prišel prosit. Svoj izumetničeni govor je podkrepljal s spoštljivim nagovorom «najsvetlejša kneginja».

Moric je pametno molčal; toda polagoma so mu prijazni kneginjini pogledi in njena vidna naklonjenost vlili poguma. Pogajanja so se zatorej vršila uspešno, in ko je Olimpijada Arkadjevna povabila oba gosta k zajutreku, je bilo že odločeno, da postane Moric vzgojitelj mladih knezov Kolja in Jurija Repjeva. Čez teden dni mu je bilo nastopiti novo službo.

Ko se je kneginja vrnila k očetu Nikandru, mu je v zadregi priobčila svojo odločitev ter ponovila svoje povabilo k zajutreku; toda svečenik se je izgovoril, da mora zaradi nekaterih neodložljivih opravkov domov, hladno se je poklonil in odšel.

Užaljen in ogorčen v dno duše je odšel oče Nikander, ki je bil sicer miren in strpljiv. Dovolj mu je bilo pogledati lepo zraščeno Moricevo postavo in njegovo zdravo, dasi maloizrazno obličje, pa je takoj uganil, da je ta očarujoča zunanjost skupaj z ugledom, ki ga uživajo inozemci v Rusiji, izpremenila prvotni kneginjin sklep v dobro Nemcu, ki je odnesel zaslužek njegovemu kandidatu.

S prezirnim nasmehom je ošinil oče Nikander Libermanovo gosposko trojko, ki je stala pred vhodom. Nevoljen je sedel v svoj voz, v katerem sta bila vprežena dva dolgodlakasta kmetska konja, ki ju je vodil kmetski fant v rdeči srajci.

— Tako žive pri nas ti nemški pritepenci, — je zamrmral.

Tačas sta Moric Osvaldovič in njegov stric zajutrkovala s kneginjo. Moricu se je povrnila samozavest, da se je čutil vreden postati vzgojitelj. Predstavili so mu njegova gojenca, mu pokazali njegovo lepo sobo, in zdaj je sedel kakor enak z enakim za kneževsko mizo.

Moricevo samoljubje in slavohlepje sta bili docela utešeni. Skrbelo ga je samo to, da ne bi zagrešil kakšno nedostojnost. Ostalo mu je še mnogo grdih navad iz njegove «lakajske» preteklosti, in kadar so podajali novo jed, si je v mislih govoril: ne jej z nožem, ne pomakaj kruha v omako in ne oblizuj krožnikov, ne trži divjačine z roko, ne mlaskaj z usti, ne glodaj kosti, a posebno pazi, da ne pljuješ okrog sebe in ne ploskaš z jezikom, kakor bi streljal iz samokresa. To poslednje je bila namreč njegova najljubša razvada.

Ako izvzamemo nekatere pogreške, je vse šlo dovolj dobro, tako da je bila Olimpijada Arkadjevna zelo prijazna.

Po končanem zajutreku sta Nemca odšla zelo zadovoljna.

Komaj sta prišla na prosto polje, se je Liberman zagrohotal od veselja.

— Ha, ha, ha! Imenitno igro sva dobila danes, moj dragi, — je rekel z zmagoslavnim glasom. — In če ne boš tepec, je tvoja karijera že napravljena.

— Upajmo. Če bi mi bil kdo v «Debeli goski» prerokoval, da bom imel takšno plačo, bi se mu v brk nasmejal.

— Osel! Zdaj in za vselej pozabi svojo «Debelo gosko» in nikoli več je ne omenjaj, če pa računaš samo na plačo, potem si trikratni osel! Ali nisi opazil, kako všečno te je ogledovala ta stara krava. Ona ima rada čedne, zdrave dečke, in če se boš znal premagati, utegneš postati njen ljubimec.

Moric je kar odskočil od začudenja; Liberman pa je nadaljeval svoja razmotrivanja:

— Seveda, treba je previdno ravnati. Začeti je treba s spoštljivim oboževanjem, a ona si bo gotovo domnevala, da si je usvojila tvoje srce, ker vse svoje življenje ni delala drugega, kakor da je menjavala svoje ljubimce in medtem je celo pozabila, da je že črez petdeseto; še vedno se smatra za privlačno. Sicer pa ima prav, — je modro zaključil Liberman. — Ženske z debelo denarnico nikoli ne ostare...

— In nikdar ne uvidijo, kako so smešne, — je zaničljivo pristavil Moric. — Toda to je vseeno, stric, jaz znam ceniti koristi tvojega načrta in ne pustim ga iz vidika... samo če je izvedljiv.

— Zakaj bi ne bil? Ta stara bedakinja je lahkomiselna, poltena ženska in ne postavlja mej svojim poželjenjem. Slišal sem o njej že neverjetne stvari.

Kulturni vestnik

Slovanska ideja na Poljskem

Na Poljskem so že večkrat poizkusili, da bi nadaljevali tradicijo «Slovanskega Sveta», in pričeli izdajati revijo, ki bi služila slovanski ideji. To se do sedaj ni posrečilo. Toda misel je ostala vedno živa in lahko rečemo, da je bila baš zadnje leto želja spoznavati slovanstvo, najjačja. V listu «Kurjer Waršavski» je publicist Marijan Szyjekowski priobčil članek, ki je velikega pomena, postavil je namreč sledeče zahteve: «Poljska mora gledati, da bo v kulturnem oziru zavzemala v slovanstvu prvo mesto.» V krogih lvovskih slavistov že dalje časa živi načrt, da bi izdajali slovansko revijo na zelo široki in resni znanstveni podlagi. Ta načrt je zadnje čase dozorel. Organizacijski odbor je razposlal razposlal razglas, ki ga podajamo v naslednjem odstavku. Revija bo izhajala vsak mesec in se bo imenovala «Slovansko gibanje». Njeno izdajanje je zagotovljeno s podpisi raznih vsot za dve leti.

Razglas se glasi približno sledeče:

«Že od nekdaj se je Poljska zanimala za kulture drugih narodov. Po vrsti smo se seznanjali z italijansko, francosko in nemško kulturo. Nasproti temu pa je bilo poznanje sorodnih slovanskih ljudstev pri nas zelo majhno.

Svetovna vojna je osvobodila vrsto slovanskih narodov, dala jim je tudi možnost, da razvijajo svojo lastno kulturo. V zadnjih letih teče njih življenje v naglem, pospešenem toku. Cvete njih znanost, umetnost in literatura, politično mišljenje se utrjuje, gospodarsko življenje napreduje. O vsem tem pri nas vemo in govorimo zelo malo. To je z naše, poljske strani, zelo neugoden pojav.

Kako drugače je v inozemstvu. Francozi, Angleži, Italijani in Nemci se vedno živeje zanimajo za slovanstvo; v njih lastnem interesu si nabirajo znanja o celokupnosti življenja slovanskih narodov. Za dokaz zadostuje, če navedemo po vojni ustanovljene revije, ki se pečajo s Slovani. Med temi so: «Le Monde slave», «Slavonic Review», «Rivista di Letterature slave» in razni nemški zborniki za kulturo in zgodovino Slovanov.

Pri nas so take stvari popolnoma neznane, in kar je slabše, naša javnost ne čuti potrebe, da bi se seznanjala s sorodnimi narodi. Skupina podpisanih je zato sklenila, da bo razstrelila led ravnodušnosti in prebudila med Poljaki zanimanje za bratske narode. V ta namen bomo izdajali perijodično glasilo, ki bo nepolitično, strogo stvarno in informativno in bo prinašalo originalne članke iz vseh področij kulture in življenja Slovanov, kritike, informacije, tekoča poročila in kroniko. Glasilo bo izhajalo v obliki mesečnika, ki bo obsegal tri tiskane pole. Pridobili smo si dobrih sodelavcev na Poljskem kot v inozemstvu, pred vsem pa v slovanskih središčih. Uredništvo je prevzel profesor dr. Tadeusz Lehr-Splavinski.»

Sledi sedem in tideset podpisov profesorjev in znanih poljskih kulturnih delavcev.

Gospodarstvo

SEMENA IN KMETIJSKE POTREBŠČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v svojih zalogah:

Semena. Vse vrste zelenjadnih in poljskih semen, travna semena, ter semen detelj in lucerne. Vsa semena so zajamčena najboljše kakovosti.

Umetna gnojila. Mešanice pripravljene za gomoljnate rastline, zelenjad ali stročnice, ter posamezne vrste, kakor superfosfat, kalijevo sol žveplenokisli amonijak in čilski soliter.

Kmetijski stroji in orodje. Razno vrtno orodje, šape okoličanske in kraške, pluge, slamoreznice, brane, mlečne posnemalnike, transportne vrče za mleko ter vse **čebelarsko orodje in potrebščine.**

MOČNA KRMILA ZA ŽIVINO. **Orehove tropine, ribja moka, mesna moka, klajno apno,** laneno seme in ptičja krma.

MODRA GALICA.

Vabimo vse one, kateri se še niso preskrbeli z angleško modro galico, da prijavijo svoje naročilo, podisi pismeno ali ustmeno v našem uradu ul. Torrebianca 19 ali pa potom bližnje zadruge za skupno naročilo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU
ul. Torrebianca 19 in Raffineria 7.

Razne zanimivosti

Nova ekspedicija.

Dva Nemca, in sicer etnolog (narodoslovec) Oton Sandkneller in časnikar Rihard Holz, ki sta pravkar končala v argentinski pokrajini Entre Rios (Parana) svoja raziskovanja, sta se napotila v Matto Grasso, da bosta proučevala štiri plemena, v katera se delijo urojenci Južne Amerike. Potovala bosta skozi Conception, Coimbra, Corumbra in ob rekah San Lorenzo in Cuyaba. Sandkneller je vodil že pred dvema letoma ekspedicijo skozi samotne kraje države Peru, da je študiral značaj in običaje tamošnjega prebivalstva. Še prej je prepotoval vso Groenlandijo.

Oba sta bila oproščena.

V Alencon-u se je morala zagovarjati neka zakonska dvojica. V juniju l. 1927. je dobil orožnik v nekem hlevu sedem in sedemdesetletno mater obtoženke, privezano z verigo k dvema stebroma tako, da se je zamogla gibati le v okrožju petdesetih centimetrov. Kot ležišče ji je služilo gnilo seno. Starka samo je imela na sebi nekaj raztrganih cunj. Zakonca sta pred sodnijo priznala svoje dejanje, dostavila pa, da je bila starka slaboumna in da sta hotela na ta način prihraniti stroške za njeno vzdrževalnino v norišnici. Porotniki so verjeli temu zagovoru in oba sta bila oproščena.

Živ ali mrtev?

Štiri in šestdesetletni krojaški mojster Ivan März je sedel mirno v neki kavarni v Miskolcz-u na Ogrskem in bral liste. Nenadoma se je stresel, časopis mu je padel na tla, kamor bi bil kmalu tudi sam padel, da ni sedel v dobro zavarovanem kotu. Kaj je bilo? V nekem debreczinskem listu je bral, da so prejšnji dan pokopali znanega in od vseh spoštovanega krojaškega mojstra Ivan März-a v njegovem štiri in šestdesetem letu. Čeprav ni bila ravno prikladna ura, je pokojnika spremljalo vse polno občinstva na njegovi zadnji poti. Ko mu je uredništvo privoščilo še pokoj njegovi duši in lahko mu domačo zemljico, je März ves preplašen vstal in hitel na policijo, da mu ta pove, ali je on še živ, ali je že pokopan. Policija je telefonirala v Debreczin in ugotovila, da so tam našli v javnem parku nekega samomorilca, v katerem je spoznalo osem oseb svojega znanca Ivana März-a iz Miskolcza. Zadovoljen, da se je skončala vsa zadeva tako ugodno zanj, saj mu ni bilo treba plačati niti pogrebnih stroškov, se je Ivan März vrnil v kavarno in si privoščil gorak čaj, da si je umiril živce.

Postava je postava.

V Könneru-u pri Halle-ju je priredil mestni zastop ob priliki položitve temeljnega kamna za veliki most črez reko Saale, slavnost, ki se je zavlekla pozno v noč. Policijska uprava je izročila, ko so se zbirali nekaj dni po slavju mestni očetje k običajni seji mestnega zastopa, vsakemu izmed njih plačilino povelje za globo 11.50 mark radi prestopka policijske ure. Policijska ura je menda med vsemi urami ona, ki se nikdar ne pokvari in ki gre do centezima točno.

Obramba zoper sovražna letala.

Danski inženir Arnold Christensen je izgotovil nov obrambni top zoper sovražna letala. Ta top povzroči v zraku hude vetrne vrtince. Iz valjčaste tenke kovinaste cevi se spuste v zrak močni zračni vrtinci. Pri napadu na mesto, morajo priti letalci v te vrtince, ki jih popolnoma zbegajo. Christensenova naprava se sedaj preizkuša v danski vojski.

Habsburžan vzame neplemkinjo za ženo

Bivši nadvojvoda Josip Ferdinand, sin velikega kneza Ferdinanda IV. toskanskega, se poroči s Čehinjo Jedert Tomanek, hčerko bivšega polkovnika Tomaneka. — Nadvojvoda ima 54 let. njegova zaročenka 24. Ker mu ni dala praška vlada dovoljenja, vstopiti na češko-slovaško zemljo, živi nadvojvoda bolj sam zase na svojem posestvu na Solnograškem.

Sicilijanska mafija

Pred posebnim sodiščem v Agrigentu se je končala razprava proti roparski tolpi Sacco, ki je leta in leta vznemirjala ozemlje občine Rafadali in sosednih vasi. Pred sodniki je stalo osemdeset obtožencev, obtoženih najrazličnejših zločinov. Šest in sedemdeset obtožencev je bilo obsojenih na hude kazni in samo štirje so bili oproščeni radi pomanjkanja dokazov. Ljudstvo se je oddahnilo in je v prvi vrsti hvaležno prefektu Mori-ju, ki trebi z železno pestjo ta roparski plevel iz sicilijanske zemlje.

Premog na Madagaskarju.

Madagaskar je velik otok vzhodno od Južne Afrike in se nahaja v francoski posesti. Kakor poroča sedaj francosko ministrstvo za kolonije, se je odkrila na Madagaskarju velika plast premoga. Preiskal se je svet kakih deset kilometrov na daleč in ugotovilo se je, da se plast premoga vleče zdržema. Sodi se, da je premoga na tem mestu za eno milijardo ton. Premog se ne nahaja globlje ko 500 m.

Stara knjižnica.

V neki zasebni hiši grofije Gloncester na Angleškem se je našel precejšen del Newtonove knjižnice. Newton, znameniti fizik, je umrl leta 1727. brez oporoke. Vsa njegova lastnina se je poizgubila. Sedaj je našel polkovnik De Vimmamil v prej omenjeni hiši šest sto zvezkov, ki so bili last znamenitega matematika. Med knjigami so bile tudi učne knjige, iz katerih se je Newton kot učenec učil.

Pomota.

Kmet Ivan Scharringer iz Kleinzella na Gorenjem Avstrijskem je prejel po pošti dve pismi. V prvem ga je terjala davkarija, naj plača zaostale davke v znesku 1400 šilingov, v drugem ga je prosil odbor za gradnjo cerkve v nekem zapadlem kraju za kak prispevek. Kmet je sedel in spisal nakaznici na davkarijo in odboru, prvi je nakazal zahtevano vsoto 1400 šilingov, drugemu pa pet šilingov. Črez tri tedne pride od davkarije nov opomin, v katerem mu grozi z izvršbo, če ne plača, in obsežno pismo od odbora, v katerem mu je ta poslal diplomo častnega člana in se mu zahvalil za velikodušni dar. Kmet se je bil namreč zmotil v naslovih in je poslal davkariji 5 šilingov, odboru pa 1400 šilingov (3724 lir).

Resnica bode v oči.

Po nekem romanu pisatelja Pavla d'Ivoi-a se je napravil pred nedavnim časom film «Rdeči sultan». Roman obravnava po večini življenje pokojnega sultana Abdul Hamida. Ta film so videli tudi otroci sultana pri neki kinematografski predstavi in vseh trinajst je vložilo proti družbi, režiserjuin ravnatelju tožbo na takojšnjo odstranitev filma, češ, film slika njihovega očeta kot groznega, krvoločnega nasilneža in despota. Toda sodišče je zavrnilo njihovo zahtevo in utemeljilo to razsodbo s tem, da film ne vsebuje nič več in nič manj kakor roman; ker je pa ta roman star že osem let, so imeli tožitelji dovolj časa in dovolj priložnosti protestirali proti vsebini romana.

Najbolj zdravi poklic.

Najbolj zdravi poklic je vsekakor poklic admirala. Francoska mornarica n. pr. ima približno toliko admiralov ko ladij. Velik del teh gospodov je star nad osemdeset let. Tako pripoveduje «Depeche de Brest» o 83 letnem admiralu Pouchardu, ki hodi redno brez vrhne suknje v najhujšem mrazu (9 stopenj pod ničlo) na sprehod. 84-letni admiral Besson je krepak, kakor bi imel kakih petdeset let. Admiral Fournier ima pet in osemdeset let in je pred dnevi predložil pariški akademiji več znanstvenih spisov. Admiral Servan jih ima tudi pet in osemdeset, Nabona 87, Godin 89, Bellanger 90 in menda najživahnejši med vsemi je admiral Floucaud de Dourcroi, ki je dočakal že 96. leto. Ta je služil še na starih vojnih ladjah, ki so bile lesene in so imele jadra.

Kit na suhem.

Zadnje velike nevihte na oceanu so vrgle nekega kita na cornwalliško obal. Velika žival je bila vržena med čeri in se pri nastopajoči oseki ni mogla več rešiti. Osem metrov dolgi velikan je otepaval s svojim repom in rušil kar cele skale. Toda zaman. Takoj so bili obveščeni prebivalci bližnje vasi Watergate in vse, staro in mlado, je hitelo na obrežje, kjer se jim je posrečilo usmrtiti ujetnika s sekirami, sulicami in streli.

Slabo poplačano junaštvo.

V precej viseči Königstrasse v Nürnbergu se je začel avto, ki ga je bil lastnik pustil samega na cesti, premikati ritenski. Vse je kazalo, da se bo zgodila velika nesreča, kajti avtomobil je bil že v polnem teku. V tem skoči na vozilo gospod in ustavi z drzno roko avtomobil. Ko je stopil gospod raz avtomobil, so ga začeli ljudje od desne in od leve obkladati s klofutami, tudi med rebra je dobil več sunkov. Prihiteli so takoj policaji in ga gnali na stražnico. Ljudje kakor tudi stražniki so namreč menili, da imajo pred sabo lahkomiselnega šoferja, ki bi bil kmalu s svojo nemarnostjo provzročil nepregledno škodo. Stvar se je seveda pojasnila, stražniki so se opravičili, toda ne klofut ne sunkov mu ni mogel nobeden izbrisati, obdržati jih je moral kot dokaze, kako je občinstvo hvaležno.

V deželi palčkov.

Še se nahaja na svetu dežela s tako preprosto kulturo, da se dobi oziroma da se kupi za en naboj (patrono) deset žensk in srednjeveliik prašič. V tej deželi pihnejo matere svojim kričečim dojenčkom dim iz svojih smotk v obraz, da jih utolažijo. Moški nosijo dolge, ženske kratke lase. Ogenj se napravi z drgnenjem dveh polen. Harfa iz bambusa je edino godalo.

Ta dežela je dežela palčkov v notranjosti holandske Nove Guineje, kamor je prišla prvič ekspedicija, ki sta jo opremila in odposlala zavod Smithsonian in holandska vlada. Amerikanec dr. Matthew Stirling je sestavil ekspedicijo, broječo nič manj ko pet sto oseb: pet Amerikancev, štirje Holandci, dve sto in trideset malajskih kaznencev. sto in trideset Dyakov iz Dornea, ki so znani kot najboljši veslači in pet in sedemdeset vojakov - urojencev.

Po dolgih, trudapolnih potovanjih skozi goste džungle in črez visoka gorovja je prišla ekspedicija končno vendar v deželo palčkov, o koji eksistenci se je doslej le domnevalo.

Sredi visokih gor in gostih džungel vlada v tej deželi za Evropce naravnost moreče podnebje. Cele tri mesece treba, da se prepotuje ta razmeroma mala pokrajina in marsikak dan ni prišla ekspedicija delj ko eno miljo v tej plesnici džungli.

Palčki, od katerih ni nobeden višji ko en meter, žive še popolnoma v kulturi kamene dobe. Posode, katere uporabljajo, so iz izdolbenega bambusa in edino njihovo orodje so kaménе sekire, kaméni noži in kaménа dleta. Palč, ki se bavijo nekoliko tudi s poljedelstvom, glavno jih pa preživlja lov. Po svojem bistvu so krotki in prijazni tudi v svojem družinskem življenju, v nasprotju s Papuanci, bivajočimi na obronkih, ki so tujcem sovražni. Ta rod palčkov spadal, kakor domneva dr. Stirling, k istemu plemenu, čigar ostanki se še dobe na obrežju gornjega Konga v srednini Afrike.

Nenavadna kupčija

Dva mlada paglavca sta pred kratkim oplenila v Parizu stanovanje svoje tete. Med drugimi predmeti sta pobrala tudi škatlo, v kateri se je nahajal bel prašek. Ta prašek je bil strašen strup, ki ga je bil prinesel neki častnik pred kakimi šestdesetimi leti iz Indije. Pozneje se je ta častnik, ki je bil s pred navedeno žensko v sorodu, sam zastrupil, zauživši le malenkostno množino tega praška. Dečka sta dobro poznala učinek tega strupa in sta nameravala prodajati ga v malih količinah onim, ki so se bili nasitili življenja. Toda kmalu je zavohala policija njun namen. Morala sta v zapor in od tu pred sodnika, ki ju je obsodil na štiri mesece ječe.

Črez petdeset let.

Pet in šestdeset let stari ribiški mojster Hugo Benkert iz Obernzella je čutil te dni v spodnj. delu palca desne roke hude bolečine. Zdravnik mu je prerezal meso in potegnil na dan dva milimetra debelo železo. Benkert se je nekoč kot petnajstletni deček igral s pištolo. ki se mu je pa razpočila in mu ranila desno dlan. Rana se je hitro zacelila in tako je nosil Benkert košček pištole celih petdeset let s seboj, ne da bi ga bil ta le najmanj oviral.

Tudi Belgija se ponaša

V vasi Basel živi družina Van Hul, kateri se je rodil te dneve že dva in dvajseti otrok. Ta veseli dogodek je trčil skupaj s slavnostno položitvijo temeljnega kamna hiši, ki se bo iz doneskov javne zbirke sezidala prav za to veliko družino. Novorojenčke je krstil papeški nuncij mons. Micara. Botrstvo je prevzel guverner limburške pokrajine.

Angleški skladatelj oslepel

Znameniti muzik Friderik Delius, eden med najbolj znanimi angleškimi skladatelji, je te dneve popolnoma oslepel. Sedaj se nahaja v Švici. Njegove skladbe so žele v vsej Evropi velike in zasužene uspehe, posebno na Nemškem je slovel in postal najpriljubnejši glasbenik.

Najnovejša kazen.

V Chicagu so uvedli novo, originalno, za tamkajšnje razmere značilno policijsko kazen: Moškega, ki je napadel na ulici žensko, sme ženska, če more njegovo identiteto dokazati, v policijskem zaporu z «mačkom z devetimi repi» lastnoročno pretepsti. Kot poročajo ameriški listi, se je ta novost, ki so jo v par slučajih za poizkušnjo uporabili, tako dobro obnesla, da jo bodo sedaj oficielno uvedli. Za izvrševanje originalne policijske kazni bo določen poseben dan v tednu.

Loterijske številke

izžrebane 11. februarja 1928:

BARI	34	72	67	24	46
FIRENZE	19	53	86	20	4
MILANO	17	59	14	20	33
NAPOLI	41	83	55	64	16
PALERMO	29	48	61	81	83
ROMA	20	53	85	17	86
TORINO	38	84	68	74	35
VENEZIA	54	39	32	35	36

DAROVI

V počastitev spomina blagopok. Matija Žagar-ja iz Padrič je darovala družba ob priliki njegovega pogreba, dne 6. t. m., L 20 za Šol. društvo.

Pokojniku blag spomin, darovalcem srčna hvala!

V počastitev spomina pok. Joškota, daruje družina Stanič L 20 za Šol. društvo in L 20 za Dijaško kuhinjo. (Denar za Dij. kuh. hrani Šolsko društvo).

Cenjenim darovalcem srčna hvala!

Avtomobilna črta
Trst-Lokev-Divača-Senožeče
PODJETJE BRUNELLI
Odhodi s trga Oberdan.
Vozni red od 1. oktobra do 31. marca.
Iz Trsta v Senožeče ob 16·15. Iz Bazovice ob 16·45. Iz Lokve ob 17·—. Iz Divače ob 17·10.
Iz Senožeč v Trst ob 7·30. Iz Divače ob 7·50. Iz Bazovice ob 8·15.
Listki za tja in nazaj: Trst-Divača in nazaj L 13·—. Trst-Senožeče in nazaj L 16·—

NOVI URNIK
tržaško - openskega tramvaja
Novi urnik bo veljal od 1. oktobra 1927. do 31. maja 1928.
Odhodi iz Trsta, trg G. Oberdan:
6.20 7.00 7.16 7.32 7.48 8.04 8.20 8.36 9.00 9.24 9.48 10.12 10.36 11.00 11.24 11.48 12.04 12.20 12.36 13.00 13.24 13.48 14.12 14.36 15.00 15.24 15.48 16.12 16.36 17.00 17.24 17.48 18.12 18.36 19.00 19.24 19.48 20.12 20.36 21.00* 21.24 21.48* 22.12 22.36* 23.00 23.48 0.30.
Odhodi z Opčin:
5.45 6.12 6.36 7.08 7.24 7.40 7.56 8.12 8.36 9.00 9.24 9.48 10.12 10.36 11.00 11.24 11.40 11.56 12.12 12.36 13.00 13.24 13.48 14.12 14.36 15.00 15.24 15.48 16.12. 16.36 17.00 17.24 17.48 18.12 18.36 19.00 19.24 19.48 20.12* 20.36 21.00* 21.24 21.48* 22.12 23.00 23.48.
Ravnateljstvo si pridržuje pravico odrediti izredne vožnje izven onih, določenih po urniku.
Odhodi iz Trsta na opensko železniško postajo in nazaj:

Trst:	6.20	11.24	17.24	18.12
Opčine:	6.52	11.56	17.56	18.44
Op. postaja:	7.00	12.04	18.04	18.50
Op. postaja:	6.46	14.54	20.28	
Opčine:	7.08	15.00	20.36	
Trst:	7.40	15.32	21.08	

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

VELIKI DOHODI
TRST POHIŠTVA TRST
Prodaja od najnavadnejšega do najfinejšega, v veliki izberi. Najugodnejše cene. Na drobno in na debelo.
Pošiljatve na vse kraje. (137)
R. CAMPONOVO
Viale XX. Settembre 33.

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
kupuje krone po 1·37
Popravlja in prodaja zlatenino.

Edina zaloga drobnarije na debelo
EUGENIO PINCHERLE
Gorica. Piazza della Vittoria 24
Ustanovljena l. 1853 - Tel. int. 168
Najstarejša tvrdka v tej stroki
Priporoča se trgovcem, kramarjem in krošnjarjem.
Cena zmerna. (191) Postrežba točna

Najvišje cene plačujem za
KOŽE

kun, zlatic, lisic, dihurjev, vider, jazbecev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev itd. itd.
Sprejemajo se pošiljatve po pošti.
D. Windspach - Trst
Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16
Telefon int. 36-65. 197

Tržaška posojilnica in hranilnica
registr. zadruga z omej. poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. n.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plačuje zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite.
— Obrestna mera po dogovoru. —
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67.
Najstarejši slov. denarni zavod

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
Via Milano 20, pritličje (vogal XXX ottobre) - Tel. 16-04
Obrestuje hranilne vloge po 5%
Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.
Davek na obresti plačuje zavod sam.
Izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo in ostale inozemske trge.
Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obrestuje najugodnejše. — Daje posojila na menično poroštvo in zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti. Eskomptira trgovske efekte
Uradne ure od 9-12½ dop. in od 2½-4 pop.

E. PECENCO
Stroji za šivanje, vezenje in pletenje, za dom in vsako obrtnijo. Potrebščine. Napeljave z motor. pogonom. Popravila.
(za magistratom) — Brezplačen pouk v vezenju

FERRO CHINA PIGATTI
Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDICI in za OKREVANJE
LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini
194

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Glavnica in reserve Dinarjev 60,000.000·—. - Telef. 3-18, 22-98
Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4½%, na tekočih računih po 3%, vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.
Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.
PODRUŽNICE: GORICA, Brezice, Celje, Černomelj, Kranj, Maribor, Metlovič, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split. - Sezonska ekspozitura: Rogaška Slatina.
Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo.
Blagajna je odprta od 9½-12½ in od 14½-16